

ل بهر سيبه را سوورده تا (القصص)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سوورده تا (القصص) د تهرتيا سووره تين قورنائی دا سوورده تا (۲۸) يه ، وئو
نيك ژ سووره تين جزى يا (۲۰) يه ، وئو سووره ته - وه كى زانايين ته فسيري دييژن -
ل مه كه هي بهرى مشه ختبونى هاتبوو خواري ، ل وى ده مى سهر داچوون وزورده ستي
وطوغيانا كافر ين مه كه هي گه هشتي يه بيكه كا بلند ، وبي ده سه لاتي وبي ري يي
وه ژاري يا خودان باوهران ژي گه هشتي يه دهره جه كا مه زن ، لهو يا عه جي ب نه بوو ئو
سووره ته د بابه تي خو يي سهره كي دا مو عاله جا مه سه لا طوغيان وسهر داچووني
بكه ت ، چ سهر داچوونا ب حو كم داري وسه لته نه تي بت ، چ ژي يا ب مالداري
وده له مه ندي يي بت ، وتشتي بهر چا ف ئو بوو سووره تي ثيا في مه سه لي د قالي دو
سهرهاتي يين ديروكي دا بو مه بهر چا ف بكه ت : سهرهاتي يا فيرعه ونى وسه لته نه تا وى ،
وسهرهاتي يا قاروونى وده وله مه ندي يا وى ، هدر وه كي سووره تي دقيت بيژته (طوغا تين
) مه كه هي ئه وين همي شيانين خو پيخه مه ت راوه ستاندا كارواني گازي يا ئيسلامي
تهر خان دكرن ، و د ريكا وان را بيژته هدر (طاغيه كي) ل پاشه ر و ژي ژي بيت وقي
ئارمانجي ل بهر سنگي خو بدانت ، بيژتي : زور داري يا هه وه ئه گهر چه ند يا دژوار ژي
بت ، وپيلانين هه وه دژي خودان باوهران ئه گهر چه ند دمه زن ژي بن ، ئه و سهرى
ناگرن ، وهوين نه شين ريكي ل رو ناهي يا حه قي يي بگرن ، چونكي دو يماهي هدر يا خودان
باوهرانه ، وسهر فراهي هدر يا داخواز كه رين حه قي يي به .

وسوره تا (القصص) هەر ژ دهسپيكا خو وبي پيشگوتنين دوير ودريرژ دچته د ناف
 بابه تي خو بي سهره كي دا :

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

﴿ طَسَمَ ﴿۱﴾ تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿۲﴾ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنْ نَّبْلِ مُوسَى
 وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿۳﴾ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا
 شِيْعًا يَسْتَضَعِفُ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ
 الْمُفْسِدِينَ ﴿۴﴾ ﴾ .

هوسا .. وئيكسهه دهفتههرا فيرعهوني يا رهش ل بهرچافين مه دانا ، وعهصرى وى يى
 نه پيرو هه مى د نيك نايه تي دا بو مه كوم كر ، دا نه م بزائين كانى نهو چ بوو ، ووى
 چ كر بوو ، ودوبماهى يا وى ل سهه چ راوهستيا ؟ نه بو هندی دا خو ب خواندنا
 سهههاتى يا وى فه موژيل بكهين وبهس ! يان د ناف نههشيفى زانينين خو بين ديروكى دا
 بدانين ! بهلكى بو هندی دا نه م - ب تايه تي نهويين حوكمدارى د د دهستان دا -
 عهقلى بو خو ژى بگرين ، و ل دويف ريبازا وى نهچين .

سوورهت ب سى حهرفين كههركرى دهست بي دكهت : (طا ، سين ، ميم) ، پاشى
 ئيشاره تي ددهته قورئانى ، وى كيتابا ئاشكههرا .. نهوا ژ فان حهرفان ويين وهكى وان
 پيك هاتى ، وبوويه نهو موعجزهيا بهردهههرا يا ههتا ههتايى قهبحوازي يا مرؤفان كرى كو
 نهو كيتابه كا وهكى وى بينن ، ونهو د قهبي نههاتين ، و ب فى چههندی بيزارى يا خو
 راگههاندى .

نهف كيتابا ئاشكههرا نه ب تى د فههاندن وليكئينا نا خو دا موعجزهيه ، بهلكى نهو
 د مه نهه ج وناقههروك وكار تيكرنا خو ژى دا نيشانه كا ئاشكههرايه كو نهو ژ نك خودى يه
 و ژ حهق بي يتههتر چو تيندا نينه ، ﴿ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنْ نَّبْلِ مُوسَى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ
 يُؤْمِنُونَ ﴾ ﴿۱﴾ ئهى موحهمههه ! نه م - د فى سوورهه تي دا - بو ته ژ بههسى مووساى

و فیرعهونی خه به ره کی راست دیژین ، بۆ وی ملله تی باوه ری بی ب قی قورنئی
 دئینت ، و باوه دکت کو نهو ژ نک خودی یه ، و کاری بی دکهت .. بۆ وان چونکی
 نهون دلین خو بۆ حقی بی فده دکهن ، و گوهداری یا گو تننا خودایی خو دکهن .

پاشی - وهك دهر گهه بۆ به حسكرنا ژ سهرهاتی یا موسای د گهل فیرعهونی -
 سوورهت د نایه ته کا کورت دا سهر و سیماین فیرعهونی و حو کمداری یا وی بۆ مه
 ده سنبشان دکهت ، دا ههر ژ ده سپکی ئەم تیبه تی (طاغیه) ی بزاین ، ﴿ اِنْ فِرْعَوْنَ
 عَلَا فِي الْاَرْضِ وَجَعَلْ اَهْلَهَا شِيْعًا يَسْتَضِعُّ طَآئِفَةً مِّنْهُمْ يَدَّبْحُ اَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَجِي - نِسَاءَهُمْ
 اِنَّهُمْ كَانَتْ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴾ قورنآن - نه د قی سووره تی دا ، ونه د چو سووره تی
 خو یین دی ژ ی دا - بۆ مه دیار ناکهت کانی ئەف فیرعهونه کی بوو ؟ نا قی وی چ بوو
 و ل چ دهم ژیا بوو ؟ چونکی دیار کرنا فان بابه تی دیرۆکی ئارمانجا قورنئی نینه ، به لسی
 ژ سیاقی سهرهاتی یین قورنئی بۆ مه ناشکهره دبت کو ئەف فیرعهونه ل وی ده می هاتبوو
 سهر ته ختی حو کمداری یا مصری پشتی یووسفی کوری یه عقووی بایی خو یه عقروب
 - نهوی دگوتنی ئسرائیل - و براین خو ژ شامی داخواز کرینه مصری ، دا لسی ئاکنجی
 بسن ، و ئەف بنه ماله ل مصری زیده بووی حه تا بوویه ملله ته کی مه زن و بۆش ، پاشی
 ژ بهر چی نه گهرا هه بت دهمه ک هات خه لکی مصری - بی بوت په ریس - ب چاقه کی
 کیم به ری خو دا قی ملله تی ئسرائیلی بی خودیناس ، وهنده ک سال وزه مان هاتن
 دوژمناتی یا قبطی یین خو جهین مصری بۆ ئسرائیلی یین میقان هاته سهر بهر کی ،
 و ده سه لاتی ب خو - کو یا قبطی یان بوو - سهر کیشی یا قی دوژمناتی بی دکر .

و ل سهر ده می قی فیرعهونی کو نوکه سوورهت دی هنده کی ژ سهرهاتی یا وی بۆ مه
 فه گیرت سهر داچوون و طوغیانا ملله تی قبطی گه هشتبوو کلوفانکی ، ئەف مه زنی
 قبطی یان بی موسا پیغه مبهر - سلاف لی بن - ل سهر ده می وی هاتی یه سهر دنیایی
 و د ناف مالا وی دا هاتی یه ب خودانکرن ، و ئەو ل سهر ده ستی موسای چوویه
 هیلاکی .. ده می هاتی یه سهر ته ختی حو کمداری یا مصری و له قه بی (فیرعهون) ل سهر

هاتی‌یه دانان ، هەر زوی د سەر بێ خو دا چوو ، و قورئان فی سەرداچوونی د دو سی پەیفه‌کین کورت دا بو مه رهسم دکەت : ﴿ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ ﴾ هندی فیرعهون بوو وی خو د عەردی دا مەزن کر .. هەر وه‌کی گرفتاری‌یا وی یا مەزن ژ فیری دەست بێ کر بوو ، وی خو مەزن ددیت ، وحەز دکر خەلک ژ وی ب فی رەنگی ببین ، و ئەف خو مەزن کرنا وی گەه‌ه‌شته پیکه‌کی وی خو ل جهی خودی دانا ، و برپار دا مللەت (تەسیح‌اتان) ب نافی وی بدەن ، وحەتا ئەو بشی‌ت مللەتی بن دەستی خو بکەت ئەو رابوو (سیاسەتە‌کا پەهلەوانی) دەر یخست ، دا خەلکی پی بیخەتە دا فین خو : ﴿ وَجَعَلْ أَهْلَهَا شِيَعًا ﴾ وی خەلکی ولاتی خو کر نه پارت پارت و دەستە‌ک دەستە‌ک ، هەر دەستە‌کە‌ک ب ئە‌زمانه‌کی ناخافتن و د کاره‌کی دا دانه شۆلی ، ولیک کر نه دوژمن ، و دویر نه‌کرن فیرعهون دانەری ئیکی بت بی وی قاعیدەیی خراب بی حەتا ئە‌فرۆ ژی سیاسەتا زۆرداران نافاهی بی خو ل سەر ئافا دکەت ، ئەو قاعیدەیی دیوت : (فرق تسد) مللەتی ژیکفە بکه ولیک بکه نه‌یار سەر وه‌ری دی یا تە بت !

و پستی فیرعهونی ئەف سیاسەتە‌ل ولاتی راگە‌هاندی ، و ب داری زۆری خەلک ناخافتی دەستە‌کا ژ هەمی‌یان پتر بوویه ناستە‌نگ د ریکا وی دا مللەتی ئسرائیلی بوو ، چونکی ئسرائیلی - د گە‌ل وی ئنحرافا کەفتی‌یه د رەفتار و بیسر و باوهرین وان ژی دا - هی‌شا ئەو مللەتە‌کی خودا پە‌رپس بوون ، و وان باوهری ب وی صە‌نە‌م پە‌رسی و (وه‌ته‌نبیەتی) نه‌دئینا یا مللەتی مصری ژ قبلی‌یان باوهری بی دئینا ، فیرعهونی گە‌لە‌ک ب فی چە‌ندی نه‌خۆش بوو ، لەو وی برپار دا ژ ئە‌فرۆ وی قە هەر زارۆ‌که‌کی کور پی کو د ناف ئسرائیلی‌یان دا دبت بێتە سەر ژیکرن ، بی ئەو بێرا خو ل هندی بێتە‌قە‌کو ئەف کاری وی دل‌رەقی و بی وژدانیه ئەو د دەر حدقا زارۆ‌کین بی گونە‌ه دا ب کار دئینت ، و یا ژ فی ژی کری‌تتر ئەو بوو وی برپار دا زارۆ‌ک ئە‌گەر کچ بت به‌یلنه‌ ساخ ، بوچی ؟ دا به‌ری وان بکە‌فته بی خیری بی وروژ بو رۆژی ئەف مللەتە به‌ر ب نه‌مانی قە بچت !

وهندهك دیرۆكفان دبێژن : نه گهره كا دی ژى د پشت فی بریارا فیرعهونى را ههبوو ، نهو ژى نهو بوو هندهك خیفزانك وتالع خوینان گوژیوو فیرعهونى : زهوالا ملكی ته دى ل سهر دهستی زهلامه كى ئسرائیلی بت ، كو ژ نوى دى د ناسف وان دا بت ، فیجا وی نهف بریاره دا ..

ههر چاوا بت فیرعهونى بریار دا ، وزه بانى بین وی بریار ب جه ئینا ، وکوشتن ومال ویرانى كهفته ناسف ئسرائیلی یان ، تشتی هندی دگهینت كو نهف فیرعهونه ژ حاکمین زۆردار وخرابکار بوو ..

وملله تی ئسرائیلی نهوی كهفتی به ژیر زۆرداری یا فیرعهونى یا مهزن بهر مال وی رۆژی یا مزگینی یا باب ویاپیران تیدا ب جه دئیت ، وهو بیغه مبهه دئیت یی كو رزگار بوونا وان دى ل سهر دهستان بت .. ودهم هات قهدهرا خودی ب جه بیت :

﴿ وَتُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَمَجْعَلُهُمْ أُيْمَةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ۗ وَتُمْكِنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَتُرَى فِرْعَوْنَ وَهَمَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُم مَّا كَانُوا يَحْتَدِرُونَ ﴾ .

خودی ژ بانین بلند ههزكر ، ونه گهر خودی ههزكر نه فیرعهون ونه هامان ونه لهشكهری وان یی ژ خیزا چه مان بۆشتر نهشین بینه ئاستهنگ ، خودی گوژ : ومه ههزكر و فیا منه تی ل وان بکهین بین فیرعهونى نهو د عهردی دا لاواز دكرن ، ووان بکهینه پیشبهه وسهر کیشین خیری ، ومیراتگری یا عهردی پشتی تیسرنا فیرعهونى وملله تی وی بیخینه د دهستی وان دا . ودا نهه دهسه لاتا وان د عهردی دا موکم بکهین ، ونهه وی ژ فی دهسته كا لاواز نیشا فیرعهون وهامان و لهشكهری وان بدهین یا نهو ژى دترسان ژ تیسرن ونهه دهسه لاتداری یی ، ودهریخستنا وان ژ واری وان ب دهستی وی زارۆکی یی د ناسف ئسرائیلی یان دا پهیدا بووی .

فیرعهونى ل عهردی تشتهك د فیا ، لهو وی لهشكهری خو بۆ ب جهئینانا وی تشتی بهرههف كر ، وخودی ل عهسمانی تشتهكی دی د فیا ، فیرعهونى د فیا جهی خودی بگرت

وبهري خهلكي بدهته خو ، وهه ئيكي نافي خودي ژ دهفي دهر كهفت سهري وي ژ سهه
 قالبى بفرينت ، دا بو خهلكي بكهته عيرهت ، بهلى خودي دقيا مهزنى يا خو د شكاندنا
 فيرعونى دا نيشا مروئين هه ژار وبى ري ولاواز بدهت .. وخودي نه گهر تشتهك فيا دى
 نه گهران بو پهيدا كهت !

پشتى في چه ندى سهرهاتى دهست بى دكهت ..

جه : مالا خودى ناس وهه ژاره كي سرائيلى به ، نافي وي عمرانه ، ژ نه فيچر كين

لاوى بى كورى به عقووبى به .

دهم : هنگى بوو ده مى ژنكا وي يا گران ب بچويكه كى ول سهه روژين خو ..

ترسى چهنگى خو بى رهش ب سهه فى مالا هه ژار دا ئيناوو خواري ، چونكى وان
 باش دزاني بريارا فيرعونى دى چ بت نه گهر هات وئهف بچويكه دهر كهفت كور !
 ههمى ههزرا فى ژنكا ژ خودى ترس نهو بوو دى چاوا شيت سوچهتا گراني يا خو
 ب بچويكى ل بهر خهلكى فهشيرت ، ههتا نهو روژ بيت يا بچويكى خو تيدا ب دزى فه
 ددان بى كهسه كى نهحهز بى بجهسييت وبجت مهسهلى بگههينته ئيلچى وزيره فانين
 فيرعونى ..

وقورنان دهست ب فهگيرينا سهرهاتى بى دكهت پشتى فى ژنكى زاروكى خو نهوى
 دهر كهفتى كور داناي پشتى شيى مهسهلى ب دورستى بهيلت سرره كا فهشارتى
 د ناقبهرا خو وهندهك ژ وان كهسان دا بين وي باوهري بى ههى ، بهلى نه گهر نهو
 شيابت مهسهلى فهشيرت ههتا وي بچويكى خو داناي ، كى كهفالهتى ددهتى كو نهو
 بشيت مهسهلا فى بچويكى بهيلت سرره كا فهشارتى ههتا نهو مهزن دبت ؟

جاره كى دا د گهل قورناني بزين ودهسپيكا سهرهاتى بى :

﴿ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فِإِذَا خِفَتْ عَلَيْهِ فَأَلْقَاهُ فِي الْقَهْرِ وَلَا نَخَافُ
 وَلَا نَحْزَنُ ۗ إِنَّا رَأَوْنَاهُ إِلَيْكَ ۖ وَجَاعَلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾ فَأَلْقَطَهُ ۗ ءَالُ فِرْعَوْنَ
 لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۗ إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَمَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِبِينَ ۗ

﴿ وَقَالَتْ أُمَّرَأْتُ فِرْعَوْنَ فَرُتْ عَيْنِي لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَن يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ
لَدَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴾ ﴿ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أَمْرٍ مُّوسَىٰ فَرِحًا ۖ إِن كَادَتْ لَتُبْدِي
بِهِ لَوْلَا أَن رَّبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ ﴿ وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّبِ
فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴾ ﴿ * وَحَرَمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِن قَبْلُ
فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَصْحُونَ ﴾ ﴿ فَرَدَدْنَاهُ
إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴾ ﴿ .

ل مالا عمرانی سهراتی دهست پی دکهت ، و ژ گوتنا ﴿ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ -
ومه ئیخسته سهر دلی دهیکا مووسای ﴿ دیار دبت کو مهسهله ههر ژ سهری عینایهت
وچاقدیری یا خودی ، ژ بهر نارمانجه کی یا کو وی دقیا ب جه بیت ، نهو نارمانجا کو
د نایهته کا بوری دا بهحس ژی هاتی یه کرن ﴿ وَنُرِيدُ أَن نَّمُنَّ عَلَىٰ الَّذِينَ اسْتَضَعُوا
فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَاهُمْ آيَةً ۖ وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ﴾ ﴿ .

د کاودانه کی نهخوش و بهرتهنگ دا ، و ل ژیر سهقایه کی تژی زولم و زوردراری دهیکا
مووسای بچویکی خو دانا ، و ژ سیاقی سهرهاتی بی دیار دبت کو ترس و حییه تی بی
سهرین ری یان لی بهرزه کربوون ، و تاما خوشی یا بوونا زاروکه کی نوی د دهقی دا
تهعل کربوو ..

پاشی - ب ریکا ئیلهامی - خودی ئیخسته سهر دلی وی کو : توب پشت راستی
شیری بده زاروکی خو ، و نه گهر تو ترسیای مهسهلا وی ناشکهره بیت و بگه هته
فیرعهونی و زه بانئین وی تو وی بکه د سندوقه کی دا و بهافیزه د نیلی دا : ﴿ وَأَوْحَيْنَا
إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَن أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا خَفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ ﴾ ، هزره کا غه ریب بوو کهفتی
سهر دلی .. دهیک نه گهر بی حسیا خه طهره کا نیزیکی زاروکی وی بی سافا دبت نهو

دی وی دته بهر سنگی خو دا وی پاریژت ، بهلی مهسه له وه لی بیت ل ده می هاتنا
 خه طهری ئه و رابیت زاروکی خو به اقیته د ئافی دا ئه فه هزره که - ئه گهر ب ریکا
 ئیلهامی نه بت - نایته سهر دلی چو ده یکان !

بهلی ههر چاوا بت ئه و ده یکه ، ودلی ده یکی د گهل تشته کی هندیی حسساس
 نینه هندی د گهل عه یالی ومه صلحه تا وان یی حسساس ، ده یکا مووسای ئه و کر یا
 ب ئیلهام بو هاتی ، هه یامه کی بجویکی خو ل بهر سنگی خو ب خودان ، پاشی دیاره
 سوچه تا زاروکی وی ب خه به ره کی نه مسو گهر گه هشته زه بان یی فیرعه ونی ، وده یکا
 مووسای ترسیا ئه و بیس ب سهر مالا وی دا بگرن ، وزاروکی وی ژ ناف ده ستان
 ده ربیخن و به دن بکوژن یان ژ ی ههر ل بهر چاقان فه کوژن .. چونکی ئه فه کاره کی ژ وان
 دویر نینه !!

چ بکته ؟

ده نگه کی ژ کویراتی یا دلی وی گوتی : وی بکه د سندو فکه کی دا و ب ئافی دا
 به رده ، ب ئافی دا ؟ ئه و ئافا مرو فی دبه ت ونه زفرینت ! ئه ری .. به لی گا فا مه سه له
 بوویه مجدی دلی وی ئاوازه کی دی لیدا : پا ئه گهر پیله ک ب سندو فکی که فت و ئه و
 نقو بوو ؟

ل قیری ئیلهاما خودی قیرا گه هشته : ﴿ وَلَا تَخَافِ وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ
 مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴾ ﴿٧﴾ تو ژ ی نه ترسه کو نقو بیت ، و ل سهر ب خه م نه که فه کو ئه و
 ژ ته دویر بکه فت ، هندی ئه مین ئه م دی وی بو ته زفرینینه فه ، ودی وی که یینه
 پیغه مبه ر .

به لی .. کی ناییزت ئه ف کوره یه یی کو دی بته ئه و پیغه مبه ر یی ئه فه هنده ساله
 ملله ت ل هیقی یی وژی ب ئومید !؟

و .. وی ئه و کر یا دلی وی گوتی یی ، وهیقی یا وی یا مه زن ژ گه شه پاشه رپوژا فی
 زاروکی ترسا وی ژ ئافی و خندا قاندنی قه ره فاند ، ووی ئه و کره د سندو فکه کی دا وه اقیته

د نیلی دا ، وچندند دهمهك پښه نهچوون وئو وچیبوو یا مرؤف چو هزران ژى نه كهت ..
 ﴿فَالْتَقَطَهُمْ اٰلُ فِرْعَوْنَ﴾ نافی زارؤك ب سندؤفكا وی فه د گهل خو بر ، و وه
 دپاره قهسرا فیرعهونى ل سهر لیفا بوو ، و ل وی دهمى سندؤق ب تهناهی ل بهر لیفا
 نافی دچوو هندهك كهس ژ بنه مالا فیرعهونى ل ویرى بوون ، لهو چاقین وان
 ب سندؤفكى كهفتن ، نیكى خو فیرا گه هاند ژ نافی دهر یخت ، پشتی وان سندؤق
 فه كرى دیت بچویكهك بی تیدا ..

﴿فَالْتَقَطَهُمْ اٰلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۗ اِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَمَمَنَ
 وَجُنُودَهُمَا كَانُوْا خٰطِئِيْنَ﴾ .

وقه دهر ا خودى نه گهر ل سهر تشته كى هات فیرعهون ووه زيرى خو همامان ب ههمى
 زهلام ولهشكهرین خو فه نه شین رى لى بگرن ، نهوى فیرعهون ژى دترسیا
 و ب سهدان زارؤك ژ بهر كوشین ، قه دهر ا خودى بهرى وی دا قهسرا فیرعهونى ب خو
 بهلى ب رهنگه كى وه سا هدر نه دهاته سهر هزرا كهسى ! فیرعهونى دقیا وی بكوژت دا
 ژ بهلایا وی خلاس بیت ، و خودى دقیا فیرعهون ب دهستین خو و د مالا خو دا وی
 ب خودان بكهت ، دا نهو ژ ههمى كهسان پشت راستر بژیت ، ما نه تشته كى
 غه ریه ؟!

دهستى قه دهرى بهرى سندؤفكا زارؤكى نسرانیلى دا قهسرا فیرعهونى ، دا نهو
 ل پاشه رؤژى بو وان بیته دوژمن و كهسه ر و كو فان ، هندى فیرعهون وهامان
 ولهشكهرى وانه نهو دگونه كار وموشرك بوون ، ژ بی خو دهر كه فتبوون لهو خودى
 نه فه ئینا سهرى ، وعه دتهى زؤردارى بی یه هدر جاره كا ژ حه ددى دهر باس بوو نه گهرین
 نه مانا خو د ناف خو دا دى هلگرت .

ودپاره پشتی نهف زارؤكه ژ نافی هاتى به هه لاندن نهو ل كوچكا فیرعهونى بی هاتى به
 ناماده كرن ومه سهله ب بهر فرهى بو فیرعهونى یا هاتى به روهنكرن ، پشتى هنگى دان
 وستاندن د ناقبهرا فیرعهونى ووان كه سین نیرى كى وی دا یا هاتى به كرن ، كانى نهو

چ ل فی زاروکی بکن ؟ هنده کان گوٽ : یا باش ئەوه ئەم فی زاروکی بکوژین !
 وپرپارا کوشتنا زاروکه کی بی گونەه تشته کی غەریب نەبوو ژ کوچکا فیرعەونی ، ودویر
 نینه ئەف گوٽنە گەلەک ل دلی فیرعەونی ب خوژی هات بت .. بەلی ل فییری دەستی
 قەدەری جارە کا دی ب نک زاروکی قە هاتە درێژ کرن دا وی ژ زۆرداری یا فیرعەونی
 و دەستە کا وی بپاریژت ، و فی جاری ب ریکە کا نەئیتە سەر هزرا کەسە کی :

﴿ وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنِي لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا
 وَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴾ .

گافا مەسەلا کوشتنا زاروکی هاتی بە پیشیار کرن ونیزیک بووی پرپار ل سەر بیتەدان
 کابانی یا قەسری ، ئەوا رەحما وی گەلەک کەفتی بە فی زاروکی داخواز ژ زەلامین
 دلرەق کر کو ئەو ل فی گوٽنا خو لیڤه بین ، ووی ئەف داخوازا خو دانا بەر سنگی
 فیرعەونی مەزن ، گوٽی : ئەف زاروکه بو من و بو ته دی بته جهی دلخوشی بی ، هوبین
 وی نە کوژن ، بەلکی خیرەک ژ وی بگەهتە مە ، یان ئەم وی بو خو بکەینە کور ..
 ووەسا چیوو وەکی ژنکی بەرەزر کری ، ئەو زاروک بو وی بوو جهی سەعادەتا دنیایی
 وئاخەرەتی ، بەلی ئەو بوو بەلا سەری فیرعەونی وکەسین دی ژ بنەمالا وی !

وچونکی قەدەرا خودی ل سەر هندی هاتبوو کو مووسا بمینتە ساخ ، دا ب وی
 دەوری رابیت بی بو هاتی بە دانان ، هەر زوی فیرعەون ب گوٽنا ژنکا خو قانع بوو
 وپرپار دا ئەف زاروکه بمینتە ساخ و ل قەسری بیتە ب خودانکرن ، کا چاواو عیالی
 وی دیتتە ب خودانکرن .. ووی و دەستە کا وی نەدزانی کو دویماهی یا وان دی ل سەر
 دەستی فی زاروکی بت .

وپشتی مە زانی دویماهی یا زاروکی ل کیفە راوەستیا ، سیافی سەر هاتی بی دوبارە
 ل دەبکا مووسای دزفرت و حالەتی وی بی نەفسی بو مە بەرچاف دکەت ، ودیژت :
 ﴿ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أَمْرٍ مُّوسَىٰ فَرِحًا ۖ إِنَّ كَادَتْ لِتُجَدِيَ بِهِ لَوْلَا أَنْ رَّبَّنَا عَلَي قَلْبِهَا
 لَتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ ۖ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا

يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾ ، پشتی دهیکا موسای کورپی خوئی هیشتا د ناف پیچکی دا د ئافی
 دا بهردای ، ویلین ئافی ئهول بهر چافین وی غهواره کری ، ئهوب رهنگه کی
 په شیمانی بی حسیا ، نهفه چ بوو ؟ من چ کر ؟ ما مرؤفه کی عقل د سهری دا هبت فی
 دکهت یا من کری !؟

وفان هزر وگومانان نیکا هند ژ وی چیکر دلی وی وه لی هات ژبلی خه ما
 موسای وبه حسی وی ژ همر تشته کی دی بی هبت فالابو ، بی حسیا نا وی ب وی
 ترسا نه کو ب سهر زاروکی وی دا بیت نیریک بوو وه ل وی بکهت ئه ونه پئی یا خو
 ناشکهرا بکهت و د ناف خه لکی دا گازی بکهت : گه لی خه لک و عالهمی دهه وارا من
 وهرن من کورپی خو ب ئافی دا بهردا .. چو نه ما بوو مه شاعرین دهیکینی بی دلی وی
 ژ سنگی ده ریخت ، ونه فین وبرین چی گاغا ههر دو پیکفه که فتنه دلی سهروچاف
 خودانی ناشکهرا دکهن ، به لی جاره کا دی ئیهت دهستی فه شارتی د پشت پهردی
 غه بیی را بو مه ناشکهرا دکهت ، و دیار دکهت کو خودی بوو موسا به ره ف
 ذکر ﴿لَوْلَا أَنْ رَّبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ نیریک بوو دلی وی
 ب مه شاعرین خو بین نازک فه وی ناشهرا بکهن نه گهر مه دلی وی موکم نه کربا ،
 موکمی به کا و هسا ئه و صه بری بکیششت و خو ناشکهرا نه کهت ، دا ئهوب فی موکمی
 و صه برا خو بته ژ خودان باوهران بین باوهر ژ سؤزا خودی دکهن .

و پشتی زاروکی وی ژ بهر چافان غهواره بووی ، ودا کو ئه و بزانت کانئ زاروکی
 وی ب سهر چوو ، وی گوته کچا خو یا فاما : ل دویف وی هره کانئ دی
 چ ب سهری وی ئیت ؟

ووی ب یا دهیکا خو کر و ژ دویر فه دویر فه بهری وی ل وی سندوکی بوو یا
 پیچکا برایی وی تیدا ، ههتا وی دبی ئافی بهری برایی وی دا قه سرا فیرعه ونی ،
 ول ویری ئه و هاته هه لاندن ، به لی خه لکی مالا فیرعه ونی ژ بهر موژیلاهی یا خو تی
 نه ئینا ده ری کو کچکه کا فاما دویر فه یا بهری خو دده ته وان .

ومسؤگهر کچک پشتی هنگی یا زقری به مال و نهف خه بهری خه طهر بی گه هاندی به دهیکا خو ، و ترسا دهیکی زیده بوویه و حیبه تی راوه ستایه .. نهف چ بوو ؟ دلئی وی چ دگوتی و مهسه له چ لی هات ؟! تو بیژی نهو ژ بهر بای ره فیه بهر بارو فی ؟ نهوی کوری خو ژ فیرعه ونی و دهسته کا وی فه دشارت پاشی رابوو ب دهستین خو کوری خو هافیه ناف دهستین وان ؟

ول فییری نایهت دهیکا مووسای د گهل ترس و دودلی یا وی دهیلت ، و جاره کا دی ل قه سرا فیرعه ونی دزقرت ، دا سهر و بهری قسی زاروکی نهوی نافی وی بوویه مووسا ، به عنی : نهوی ژ نافی هاتی به هه لاندن ، بو مه ناشکهره بکته :

﴿ وَحَرَمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَصْحُورٌ ﴿١٢٤﴾ فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۗ وَلَتَعْلَمَنَّ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۗ وَلَٰكِن أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٢٥﴾ ﴾ .

پشتی بریار هاتی به دان کو نهف زاروکی پیروز د مالا فیرعه ونی دا بیته ب خودانگرن ، وه کی خاتوینا قه سری داخواز کری ، خدام و خزمه تکاران بهز د خزمه تا وی دا کر ، به لی گرفتاری یا مهزن نهو بوو گاغا نهف زاروکه برسی بووی ودهمی شیردانا وی هاتی ده فی وی هاته گرتن ، خودی دیوت : مه ل سهر مووسای حه رامکر نهو شیری ژنکه کی بخوت حه تا نهو وی نه زقرینه نک دایکا وی .

و ژ بهر کو خودی فیانا فی زاروکی هافیبوو د دلئی خه لکی قه سری دا ، بو وان گه له که نه خو ش بوو دهمی وان دیتی زاروکی بی برسی به ول بهر ناییت ده فی خو بهافیه پاخلا چو دایینا بو شیر قه خوارنی ، و نهو ب وی فه مهحتل بوون ، ژنکین قه سری ژ خاتوین و خدامان بگره هه می هاتی وی شیر کده سی قه نه خوار ، ئیدی چوب وان نهما رابوون ل بازیری گازی کر : زاروکه ل مالا فیرعه ونی هه یه ل بهر ناییت شیری چو ژنکان قه خوت ، هه چی ژنکا ب شیر بت بلا بیوت خو د گهل بجه ربینت و هه چی یا وی شیری وی قه خوار دیاری به کا مهزن دی بو وی هه بت .

وژنکان قهستا وی جهی کر بی زارۆک لی ، وهەر ئیکێ هیقی دخواست کو ئهو خودانا ئیغبالسی بت ، وزارۆک شیریی وی قهخوت ، و د گهل شان ژنکان خویشکا موسای ژی ب ژۆر کەفت ، دەمی د ناف قەرەبالغی را چاقین وی ب زارۆکی کەفتین نیاسی وزانی ئهو برایی وی یه ، و د دل دا وی زانی ئەفه تشته که ژ خودی دا برایی وی بۆ دهیکا خو قه گهرپیت ، ئینا کچکی گۆته وان : ئەری ئەز مالەکی نیشا ههوه بدهم کو ئهو فی زارۆکی باش ب خودان بکهن وشیری بدهنی ، و د گهل وی ب رهحم بن ؟ وئایهتی بەرسقا وان بۆ مه نهفه گیرا ، چونکی ئهو یا ئاشکهرایه ، ئاخری هیقی یا وان ئهوه ئهو ژنکه کی ببینن شیریی بدهته زارۆکی وان ، ووی ژ مرنی قورتال بکەت ، فیجا چاوا بیژنی : نه ؟

لهو ئایهتی ئیکسەر گۆت : ﴿ قَرَدَدْنَهُ اِلٰی اُمِّهِ ﴾ وئایهتی ب حهرفا (فی) دهست بی کر ئهوا هندی دگههینت کو ئهو ب لهز وزوی بۆ دهیکا وی هاته زفراندن ، دا دلی وی نهمینته ب دویف را : فیجا مه موسا زفرانده نک دهیکا وی ، دا چاقین وی بی روهن بن ، ومه سۆزا خو بۆ ب جه ئینا ، چونکی موسا ب سلامهتی زفری نک وی ، ودا ئهو ژ دویرکهفتنا وی ب خهه نه کەفت ، ودا ئهو بزانت هندی سۆزا خودی یه یا راسته دەمی سۆز دایه وی کو ئهو دی وی زفرینت ووی کەته ئیک ژ پیغه مبهران ، هندی خودی یه ل سۆزا خو لیقه نابت ، بهلی پستری یا خه لکی فی چەندی نزانن وژی دغاflen .

ول فیری بهرپهیری زارۆکینی بی ژ ژیی موسای دیتته پیچان پشتی ئەم ناگه هدار بووین کو ئهو ب رهنگه کی تازه هاتی یه ب خودان کرن ، و باوهری یا ب خودی وئه خلاقی جوان بی وی ژ دهیک وباین خو وهر دگرت بۆ وی وه کی وی دهرزیکا پاراستنی لی دهات یا ئهو ژ کارتی کرنا ب (جهووی پیش وئیشهوی) یی قهسرا فیرعهونی دپاراست ، ژ بهر فی چەندی دەمی وی تشته ک ژ دنیایی فام کری وگه هشتی به

رېزا زهلامان نهو وهكى وان كهسان نه بوو يين ل دور ورهخين وى ل مالا فيرعه ونى
 دزيان ، بى بهخت و بى ئيمان !

﴿ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَىٰ تِلْكَ الْوَاكِنَةَ الْعَصَا ۖ وَكَذَلِكَ نَحْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٤﴾ ﴾

يهعنى مووساى ب سلامتې قوبناغا زاروكينى يا خو دهرباس كر ، بى قهسرب مهزن
 ودويغه لانكين خو فه دلى وى بى سې ب رامانين خو بين پيس به قهه بكهت ، لهو
 ده مې مووسا گه هشتې به رېزا ميران و ب هيز كهفتې وعه قلى وى تمام بووى ، خودى
 دبېت : مه كاربنه جهى وزانين داى كو نهو حوكمين شه رعى پى بزانت ، وكانې چاوا
 مه جزاى مووساى داى سهرا گوهدارى وقهنجى يا وى ، هدر وهسا نهم جزاى هدر ئيكى
 قهنجى بى بكهت ژ بدنې بين خو دده بى .

﴿ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَذَا مِنْ

شِيْعَتَيْهِ وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ ۖ فَاسْتَغْنَثَهُ الَّذِي مِنْ شِيْعَتَيْهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَرَهُ

مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۖ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ ۖ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ ﴿٥٥﴾ قَالَ رَبِّ

إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا

أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿٥٧﴾ فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا

الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ ۚ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَعَوِيُّ مُّبِينٌ ﴿٥٨﴾ فَلَمَّا أَنْ

أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ يَا مُوسَىٰ أَتُرِيدُ أَنْ نَقْتُلَكَ كَمَا قُتِلَتْ نَفْسًا

بِالْأَمْسِ ۖ إِنْ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ

﴿٥٩﴾ وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَا مُوسَىٰ إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ

لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ ۖ إِنَّ لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٦٠﴾ فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۖ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي

مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦١﴾ ﴾

مووسا د نأبهرا دو (جهووین ژیک جودا) دا دژیا ، گآقال قهسری رادبوو ودروینشت ، وچاقین وی ب فیرعهونی وزرته کی یا وی دکهفتن ، وقافیلین دوروی ومانفاقان ددیتن دهمی دهاتنه کوچکی سهری خو بو مهزنی دچه ماندن ، وتهسیح ب نافی وی ددان ، پاشی دهمی ژ شویرهین قهسری دهر دکهفت دجوو نک دهیکا خو و د مالا وی یا (موته واضع) قه دژیا ، وگوهرداری یا ئیش ونازار و نالینین هه ژارین ملله تی ذکر ، وواقع ل سهر راستی یا وی ددیت بیی وان دره وین حاشیا مهزنی تی دئالینین ودگه هیننی ، دلوی دهاته گفاشتن ، ومسوگر دهیکا وی ب دزی قه بو وی گووتبوو کانی نهو کیه وکوری کی یه ، وچاوا نهو گه هشتی به قه سرا فیرعهونی ، لهو دلوی وی پتر دهاته گفاشتن دهمی وی نهو زورداری ددیت یا فیرعهونی وزهبانی یین وی یین موشک د گهل ملله تی وی یی خودان باور ذکر ، بهلی یا ل سهر وی نهو بوو نهو دهنگی نه کهت ، دا تاشکهره نه بت ، ودویر نینه نه قه شیره تا دهیکا وی بت ل وی ، بهلی نهو روژ هات یا مووسا نه شیای نه عصابین خو تییدا بگرت ، لهو مهسه له کره سهر بهر کی .. وهنگی قیابا نه قیابا لازم ژ قه سرا فیرعهونی ره قیابا ..

رؤژه کی دهمی خه لکی باژیروی یی بی ناگهه ، ودبت دهمی نیفرؤ بت گآقا خه لک ژ بهر گهرمی دره فن ودچنه د خانی یین خو قه خو دپاریزن ، وهنده ک زانایین تهفسیری دبیزن : مهخسه د ب قی نایه تی ﴿ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا ﴾ نهوه مووسا ب دزی قه هاته د باژیروی دا ، دا کهس ب هاتنا وی نهحه سییت ..

وکانی بوچی نهو ب دزی قه هات ، وچ نه گهر د پشت هندی را هه بوویه نهو خو قهدزت وناشکهره نه ئیت ؟

نهقی چهند بهر سف بو هه نه ، ودویر نینه یا ژ هه می یی نیتریکتر بو حه قی بی نه قه بت : دهمی مووسا د مالا فیرعهونی دا مهزن بووی وراستی یا وی ژ نیتریک زانی ، د دو مهسه لان دا وی کهر ب ونه قیانا خو هاقیتنه فیرعهونی ودهسته کا وی ، یا ئیکی : کوفرا وان ب خودی ، ونه قه سهری هه می زاورداری یانه ، ویا دووی : زولم وزورداری یا وان

ل خەلکی دکر ب تایه تی ل ئسرائیلی یان ئەوین باوهری ب خودی و پێغه مهران دینا ..
 ژ بهر قی چەندی رهنگه دویراتی یهك د ناقهرا موسای وقهسری دا پهیدا بوو ، وئەف
 دویراتی یه رۆژ بۆ رۆژی ژ بن پهردهی دهر كهفت ههتا دویمایه یی ئاشکهرا بووی ،
 وهندهك پشتهفان بۆ موسای د قهسری دا و ژ دهرقهی قهسری ژی پهیدا بووین بهران بهر
 هژماره كا مهزنتریا نه یاران ، ژ بهر قی چەندی هاتن وچووین موسای د قهسری قه
 و ل باژیری ژی ب حسیب بوون .

قیجا جارهك ژ فان جاران موسا ب دزی قه هاته باژیری ، و ل نیقا باژیری وی
 دیت دو زهلام بی شهری دکهن ، ودهمی نایهت دیبژت : ئیک ژ وان ژ پشتهفانین وی
 بوو ویی دی ژ دوژمنین وی بوو ، ئەفه هندی دگههیت کو موسای ل شارعی ژی
 پشتهفان و دوژمنین خو هه بوون ، ههر و هسا ژی دئیته زانین کو ئسرائیلی یان هزرا
 باشی بی ژ موسای دکر ههر چهنده وان ئەو ئیک ژ (حاشیا) فیرعه ونی یه دزانی ،
 بهلی دویر نینه خه بهر گه هشتبه وان کو موسا مرۆقه که نه حقه یی قه بویل ناکهت ،
 و ب زۆرداری بی رازی نابت ، لهو قی زهلامی ئسرائیلی دهمی خو د حاله ته کی ته نگاف
 دا دیتی ههوارین خو گه هاندنه موسای ، و داخوازا پشتهفانی بی ژی کر ، دا ئەو وی
 ژ زۆرداری یا زهلامی قبطی یباربژت ، و گافا موسای ب چیرۆکا وان زانی ده عیا وی
 نه گرت ئەو قی زۆرداری بی ل بهر چاقین خو ببینت و خو بی دهنگ بکهت ، و پشتی بو
 وی ئاشکهرا بووی کو زهلامی قبطی بی نه حقه ، کولهك لیئا ئینا ئەو زهلام د گافی دا
 مر !

و ئاشکهرا یه کو مه خسه دا وی ب قی کولمی ئەو نه بوو ئەو وی زهلامی قبطی
 بکوژت ، بهلکی ب تنی مه خسه دا وی ئەو بوو ئەو چهنده کی وی ئەدهب بدهت دا چو
 جارین دی ته عدا بی ل که سی نه کهت ، لهو گافا موسای دیتی ئەو کهفت ئیکسه ر
 په شیمان بوو و گووت : ﴿ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُضِلٌّ مُبِينٌ ﴾ گووت :
 ئەف کاری من کری ژ پالدانا شهیتانی بوو بو من ، وی کهربین من قه کرن ههتا من

کولم دانایی و نهو مری ، هندی شهیتانه بؤ عیالی نادهمی دوژمنه ، نهو وان ژ ریکار
راست لاددهت ، ونه یاره تی یا وی بؤ وان یا ناشکهرایه .

پاشی نایهت ژ زارده فی مووسای فه دگو هیژت و دیبژت : ﴿ قَالَ رَبِّ اِنِّي ظَلَمْتُ
نَفْسِي فَاعْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ ۗ اِنَّهُ هُوَ الْعَفُوُّ الرَّحِيْمُ ﴿٧٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا اَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ اُكُوْبَ
ظَهْرًا لِلْمُجْرِمِيْنَ ﴿٧٧﴾ .

مووسای گۆت : خودایی من ! من زورداری ل نهفسا خو کر ب کوشتنا وی
نهفسا ته فهرمان ب کوشتنا وی ل من نه کری فیجا تو وی گونه هی بؤ من ژ ی بیه ، ئینا
خودی نهو بؤ وی ژ ی بر ، هندی خودی یه باش گونه ژ یبری گونه هین به نی بین
خویه ، وی دلوفانکاره ب وان .

و مووسای گۆت : خودایی من ! ژ بهر وی قهنجی یا ته د گهل من کری ب وهر گرتنا
توی و گونه ژ یسرنی و قهنجی بین مه زن ، ئیدی نهز بؤ که سی نابمه پشته فانی گونه
وتاوانا وی .

ول قیری دبت پسپاره ک بیته کرن : نه ری کوشتنا مووسای بؤ فی نهفسا فهرمان
ب کوشتنا وی لی نه هاتی یه کرن ما نه کاره کی دژی (مه عسوومیه تا) پیغه مبه رانه ؟
نه ری چاوا دی چی بت پیغه مبه رک فی چه ندی بکهت ؟
و د بهر سقی دا دی بیژین : نهف کاری مووسای کری بهری پیغه مبه رینی بی بوو ،
وخیلاف د ناقبهرا زانایان دا یا مه شهووره کانی پیغه مبه ر بهری پیغه مبه رینی یا خو یی
مه عسوومه یان نه .. نهفه ئیک .

یا دووی : نهف کاری مووسای کری خهله تی یه کا بی دهستی بوو ، چونکی
مه خسه دا وی نهو نه بووی زهلامی بکوژت ، وهه ر چهنده کاره کی هؤ سا ده می
ب خهله تی فه چی دبت - ب شریعت - نهو بی فالانا بت ژ لیگرتن و گونه هی ، به لی
نهو وه کی وی گونه هی نابت یا مروّف ب قهصد دکهت ، و دبت نهف رهنگه کاره
ژ پیغه مبه ران چی ببت و نهو هه قلدژی عصمه تا وان نینه ، و پتر ژ پیغه مبه ره کی نهف

رہنگہ کارہ ژئی پھیدا بووینہ ، یونس پیغہمبہری - بہری خودی دہستوری بی بدہتی -
 پشت دا مللہ تی خو و ژ باژیری دہر کہفت ، ویغہمبہری مه - سلاف لی بن - ہندہک
 جارن لہز د ہندہک کاران دا ذکر وبہری وحی بو بیست ہندہک تشت دکرن ، د
 دویف دا وحی بو دہات عیتاب لی ذکر !

پشتی موسای ئەف کارہ کری و ئەف ئەنجامی نہ بہرہزر ژئی دیتی پەشیمان بوو ،
 وئعتراف کر کو وی ب فی کاری زورداری ل خو کر .. بوچی زورداری ل خو کر ؟
 - چونکی وی کارہک کر فرمان پی لی نہ ہاتبوو کرن .

- وچونکی فی کاری چو مفا تیدا نہ بوو ، بەلکی زیان تیدا بوو ، زیان بو وی ب خو
 بہری بو کەسی ہاتی یہ کوشتن ، وزیان ئەبوو وی زانی فیرعون ودہستہ کا وی ئەوین
 ل بہر وی فہنای ولی ب ہیجہت کہفتین دی فی رویدانی بو خو ب دەلیقہ زانن دا وی
 تی بیخن ودر بہ کی بوہشیننی .. پشتی ہنگی دبت مەسەلہ بیی کولم ب لی حەیتانندنہ کی
 یان پاشقہ بر نہ کی چارہ سہر بیا .

بەلی ہەر چاوا بت وی ئەف کارہ کر وخو بہرسویچ کر ودەرگہہ کی
 سەرگیژی پی ل بہر خو فہ کر ، وخو تویشی ہندہک ہەفر کی یین (جانی) کر بہری
 دەمی روی ب روی بوونا دورست دەست پی بکەت .

ودیارہ دەمی ئەف رویدانہ چیووی ژبلی موسای وھەردو ہەفر کان کەس ل وی
 جہی بی نامادہ نہ بوو ، لەو مەسەلا فی کوشتی بی قبطنی ما تشتہ کہ بہرزہ ، وھندی
 لەشکەری فیرعون ل جہی کوشتی ل دەلیلہ کی گہریان دا ب سہر کوژہ کی ہلبین ،
 چو ب دەست وان نہ کہفت .

ودلی موسای ب ترس کہفت ﴿ فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ﴾ ئەو ب ترس
 فہ ل باژیری دہات ودچوو وگوهی وی مال خەلکی کانئ دی چ بہحسی وی زہلامی
 ہاتی یہ کوشتن کەن ، ودی بیژن کی ئەو کوشتی یہ ؟ ول وی دەمی ئەو ب ترس فہ
 دگہریا وی ہند دیت ہدقالی وی بی دوهی بی شہری زہلامہ کی دی بی قبطنی دکەت ،

وجاره کا دی یی ہاریکاری یی ژی دخوازت : ﴿فَإِذَا آتَيْنَاهُمُ الْمَاءَ نَسْتَصْرِخُهُمْ قَالُوا لَهُمْ مَوْسَىٰ إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مَّبِينٌ﴾ ﴿١٧٠﴾ موسای گوته ههفالی خو یی نسرائیلی : ہندی تویی تو مروّفه کی زیدہ دسہرداچووی ، وبہرزہیی یا ته یا ناشکہرایہ ، تو زانی دورست سہرہدہری یی د گہل خہلکی بکہی ، نفہ نہ دەمی ہندی یہ تو ہندہ ہہفر کی یا د گہل فان مروّفان دکہی .

﴿فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْطِشَ بِالْأَيْدِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ يَمْوسَىٰ أَتْرِيدُ أَنْ تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَيْمَانِ ۗ إِنَّ تَرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تَرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمَصْلُوحِينَ﴾
 وپشتی موسای نفہ گازندہ ژ ہهفالی خو یی نسرائیلی کری ژ کہل ب نک ہہر دووان فہ چوو ، دا زہلامی قبطی ژ تہعدایی یی پاشقہ بہت ، و ژ بہر وی گازندا وی ژ زہلامی نسرائیلی کری وی ہزرکر نفہ موسا ہاتہ وی دا درہبہ کی ل وی بدہت ، وچونکی وی ہیژا موسای دوهی دیتوو نفہ ترسیا ، وہر زوی گوته موسای : نفہری تہ دقیت من ژی بکوژی وہکی دوهی تہ مروّفہک کوشتی ؟ ہہما تہ دقیت تو د عہردی دا ببیہ زرتہ کہ کی کوتہ ککار ، و تہ نفہت تو ژ وان بی یین چاکی یی د ناقبہرا خہلکی دا دکہن .

ول فیری نایہت پدہدی ب سہر دیمہنی دا دینتہ خواری ، بہلی ژ نایہتین د دویش دا دیتہ زانین کو نفہ ہہفر کی یہ وہکی یا دوهی ب دویمہی نہہاتبوو ، یہعنی : موسای پشتی توبہ کری خہلہ تی یا خو یا دوهی دوبارہ نہ کرہفہ ، ودبت وی ہہما ب تی وی زہلامی قبطی پاشقہ بر بت ، ودبت زہلامی قبطی ہہر زوی خو ژ جہی ہہفر کی یی کیشا بت پشتی فی زہلامی نسرائیلی ژ بی عقلی یا خو سہرا دوهی بو وی ناشکہرا کری ! نفہ زوی چوو و خو ب کوچکا فیرعہونی را گہہاند ، دا فی خہبہری خوش بگہہینت ، بہلکی ب فی فہسادی یی دہرہجہ کا وی ل نک فیرعہونی بلند بیت .
 وپشتی خہبہر گہہشتی بہ کوچکی فیرعہونی مہزن برپار دا کو موبو نہ کا تاییہت ل دور فی تاوانی بیتہ گریدان ، ودہمہ کی دریز پشہ نہ چوو ہہمی مہزنہ زہلامین کوچکا

فیرعهونی لیک کۆمبون ، وهەر زوی و بیی دووچوونهک ل دۆر فی خه بهری گه هشتی به وان بیته کرن کانی ئەو بی راسته یان نه ، برپارا وان ئەو بوو موسا بیته کوشتن ، دا بیته عیبهت بو هەر کهسه کی بستهی بی ل سهر زهلامه کی فیرعهونی بکهت .

وهەر چهنده موسای زانی کو ئەف گوتنا بی دەستی ژ دهفی زهلامی ئسرائیلی دهر کهفتی گران دی ل سهر وی راوهست ژی ، بهلی ئەو مال ژ دویر فه گوهی خو دا سهر دهنگ وباسان کانی مهسهلی چ دی ژی دهر کهفت .. وهیشتا ئەو د فان خرگومانین خو دا ، خه بهره کی خه طهر گه هشتی :

﴿ وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَا مُوسَىٰ إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٦٤﴾ فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۗ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٥﴾ ﴾ .

زهلامهک ژ دویمهی یا باژیری ب لهز هات ، وهاتنا وی ژ دویمهی یا باژیری هندی دگه هینت کو ئەو گه لهک بی مجد بوو ل وی کاری بی ئەو ژ بهر هاتی کو ئاگه هدار کرنا موسای بوو ب وی برپارا خه طهر یال کۆچکا فیرعهونی هاتی به دان ، ئەو هات وگافا وی موسا دیتی وی گوت : ئەهی موسا هندی مهزین مللهتی فیرعهونینه دان وستاندننن بینه دکهن دا ته بکوژن ، فیجا تو ژ فی باژیری دهر کهفه ، هندی ئەزم ئەز بو ته ژ شیره تکارانم ودلی من بی ب ته فه .

ودبت هاتنا وی ژ دویمهی یا باژیری هندی بگه هینت کو قه سرا فیرعهونی دکه فته ژ دهر فهی باژیری ، چونکی ئەف مرو فه ب خو ژی ئیک ژ زهلامین حاشیا فیرعهونی بوو و موسا باش دنیاسی ، ودویر نینه ئەو ژی وه کی موسای ئیک ژ وان که سان بوو بینه ل نیزیکی فیرعهونی دژیا و بی رازی نه بوو ب وی زۆرداری بی یا فیرعهونی ل مللهتی دکر .. لهو ده می وی زانی دخه له کا بهر ته نگ دا ژ دهسته کا فیرعهونی برپارا کوشتنا موسای هاته دان ، ئەو زوی و ب دزی فه ل موسای گه رپا دا شیره تی ب خو رزگار کرنی ل وی بکهت .

گافا موسای گوهل شیرهتا وی بوو ، باوهر ژئی کر وهر زوی نهو ب ترس فه
 ژ باژیروی فیرعهونی دهر کفت ، ول دهمی نهو دهر کفتی گوهی وی لی بسو هندهک
 وی بگرن ، یهعنی : ل هدر دهمهکی وی (تهوهقوعا) هندی دکر نهو بیته گرتن ،
 بهلی خودی د گهل وی بوو ونهو رزگار کر ، چونکی نهو ژی د گهل خودی بوو ،
 ووی دوعا ژ خودی دکر کو نهو وی ژ مللهتی زردار رزگار بکته .
 ول فیروی ژی سوورته پهردهی ب سهر فی دیمهنی زی دا ژ سهرهاتی یا موسای
 بهردهت .

﴿ وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّي أَن يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٦﴾ وَلَمَّا
 وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ
 تَذُودَانِ ۗ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا ۗ قَالَتَا لَا نَشْفِي حَتَّىٰ يُصَدِرَ الرِّعَاءُ ۗ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ
 ﴿١٧﴾ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰ إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿١٨﴾
 فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَىٰ اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا
 سَقَيْتَ لَنَا ۗ فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقِصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ ۗ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ
 الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَأْتِبُ اسْتَعْجِرُهُ ۗ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَعَجَرْتَ الْقَوِيُّ
 الْأَمِينُ ﴿٢٠﴾ قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ نَبْحَثَكَ إِحْدَىٰ ابْتَنَىٰ هُنَّ عَلَيَّ أَنْ تَأْجُرَنِي ثُمَّ نِنَىٰ
 حَجَجٍ ۗ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ ۗ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ ۗ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ
 اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢١﴾ قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ ۗ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا
 عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَيَّ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٢﴾ ۝

و د فی پارچهیی دا ژ سوورتهی دیمهنهکی دی ژ سهرهاتی یا موسایی کوری عمرانی
 بو مه دئینه فه گپران ، دهمی نهو ل باژیروی مه دیمهنی ژ یای پشتی کو نهو ب ترس
 فه ژ مصری رهفی دهمی وی زانی کو فیرعهونی برپارا کوشتنا وی یا دای ..

وموسای چو نه خشه بوئی دهر کهفتنا خو نه دانا بوون ، چونکی نهو دهر کهفتنا (مفاجی) بوو ، وهزر بکنن جحیله کی ل مالا فیرعهونی مهزن بووی وه کی کوره کی وی ، یی نازدار کری وچو یی ژئی کیمه نه ، نوکه ب تنی یی کهفتی به دهشته کا پان وهرین ، وتژی دلی وی ترسه کو ههر دهمه کی نهو بیته گرتن ، حالی وی دی چ بت ؟

نایه تی نهفه همی ل بهر مه پیچا ، بهلی نهو ژ سیاقی سهرهاتی یی باش بو مه ناشکهر دبت .. وگافا موسا ژ مصری دهر کهفتی نهو ب لایی روزهلاتی فه چوو ، ژ دهشتا (سینائی) دهر باس بوو ، وگه هشته ژیری یا وهلاتی شامی ، ل نیریکی باژیری مه دیه نی ، نهو باژیری ل جهه کی دی ژئی ژ قورئانی نافی وی ب بهر چاقین مه دکهفت ل دهمی فه گپینا سهرهاتی یا پیغه مبرئی خودی شو عییبی ، وئار مانجا موسای نهو بوو نهو بچته جهه کی دهسه لاتا فیرعهونی ل سهر نهبت ، دا بشیت نازاد بژیت .

﴿وَلَمَّا تَوَجَّهْ تَلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّيَ أَنْ يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٦٦﴾﴾ ودهمی موسای فهستا مه دیه نی کری ، و نهو ژ بن دهسه لاتا فیرعهونی دهر کهفتی ، وی گوت : بهلکی خودایی من بهری من بدهته چیترین ریکی .. وهدر زوی هیفی یا وی ب جه هات ودوعایا وی قه بویل بوو .

﴿وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةٌ مِّنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي لَأَنَّا لَمَّا أَتَيْنَا وَقَدْ جَاءَ آبُؤُنَا فَشَجَّ كَبِيرٌ ﴿٦٧﴾ فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَتَيْتُنِي مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٦٨﴾﴾ گافا نهو گه هشتی به سهر ئافا مه دیه نی وی کومه کا مرو فان ل ویری دبت وان پهزی خو ئاف ددا و ژ وان ویشه تر وی دو ژنک دبتن وان خو ژ خهلکی فهدهر کربوو ، وپهزی خو ئاف نه ددا ، چونکی نهو دبی هیز بوون ، ووان نه دقیا مملانی د گهل زه لامان بکنن ، و بهری وان لی بوو هتا پهزی خهلکی خلاص بت ، دا پاشی نهو ژئی پهزی خو ئاف بدهن ، فیجا دهمی موسای - سلاف لی بن - نهو ب وی رهنگی دیتین دلی وی ما

ب وان ڦه ، و گوتی : ههوه خیره ؟ وان گوت : ئەم مەملانی د گەل زەلامان ناکەین ،
وحەتا خەلک ژ ئاقدانی خەلاس نەبت ئەم نەشیین پەزی خۆ ئاف دەین ، وبایی مە
پیرەمیرەکی ب ئاف سال ڦه چوووییە ، ئەو نەشیت پەزی ئاف بدەت ، چونکی ئەو یی
مەزن وبی چارە یە .

مووسای ژ ڦی کاری وان زانی ئەو ژ بنەمالەکا پاڤر و بژوین ، لەو وی پەزی وان بۆ
ئاڤدا .. دبیژن : حەلانەکی مەزن هەبوو کۆمەکا زەلامان ئەو رادکر ددانا سەر دەری
بیری ، گاڤا شقانان پەزی خۆ ئاف ددا وان ئەو حەلان ددانا سەر دەری بییری ، ئەو
هەردو کچک دا چن ئەو ئافا ژ بەر وان مای دەنە پەزی خۆ ، چونکی ئەو نەدشیان
حەلانی ژ سەر دەری بییری راکەن ، گاڤا مووسای پسیارا وان کری : هوین بۆچی
ل ڦیریته ؟

وان ژ پاڤزی یا خۆ ڦیا مەسەلی بۆ وی روھن بکەن :

ئەوی زەلام ! ئەم نە ئەوین یین شۆلی زەلامان بکەین ، بەلی مەجبوری یە ، مە
کەسی خۆ نینە وبایی مە پیرەمیرەکی ب ئاف سال ڦه چوووییە .

گاڤا مووسای چیرۆکا وان زانی ، دیت یا فەرەل سەر وی ئەو هاریکاری یا ڤان
هەردو کچکان بکەت ، لەو ئەو ب نک بییری ڦه چوو ، ووی ب تنی ئەو حەلانی
مەزن راکر و پەزی وان کچکان ئاڤدا ، پاشی چوو بەر سیبەرا دارەکی و گوت : خودایی
من ، هندی ئەزم هەر باشی یە کا تو بگەهینی یە من هەر چ بت ئەز یی پیتڤیمە . و ئەڤه
ژ ئەدەبی پیغەمبەرە دەمی ئەو دوغایان ژ خودی دکن ، وی ڤه قیری و هەوجەیی یا خۆ
بۆ خودی ئاشکەرا کر ، و کەرەم هیلا ب هیڤی یا وی ڤه !

هەندەک تەفسیرزان دبیژن : کچکەکی ژ هەر دووان گوھل دەنگی مووسای بوو دەمی
وی دوغا بۆ خۆ ژ خودایی خۆ کری و گوتی : ئەزی پیتڤیمە ، لەو وی زانی ئەڤ مەرڤه
کەسەکی غەریبە ونە خەلکی ڦی جەیی یە ، گاڤا ئەو زڤرینە مال ، بابی وان ژ هاتنا وان یا
زوی عەجیبگرتی بوو ، وان چیرۆکا خۆ د گەل وی زەلامی بیانی بۆ بابی خۆ ڤه گپرا ،

گافا پیره میړی ب سوحه تا وان زانی ، گوته کچه کا خو : هره بیژی بلا بیته مالا مه ،
 دا نم ژی هاریکاری یا وی بکهین ژ بدر وی هاریکاری یا وی بو هوه کری .

﴿ فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ لِي يَدْعُوكَ لِتَجْزِيَنَا أَجْرَ مَا
 سَقَيْتَ لَنَا ﴾ نیک ژ هدر دو کچین وی چوو ، و ب شهرم فه ب نک موسای فه چوو ،
 و گوتی : بابی من یی داخوازا ته دکهت دا کریا ئافدانا ته بو پهزی مه بده ته .
 و چونکی موسای یی پیثقی بوو ، و چونکی نهو مرؤفه کی کهریم بوو ، وی دهوه تا فی
 زهلامی نه زفرانده فه ، ونه و د گهل کچکی چوو مالا وان .

﴿ فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ حَتَّىٰ مِّنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴾ ﴿١٧٤﴾
 و پستی موسا گه هشتیه مالا پیره میړی ، وی چیرؤکا خو د گهل فیرعونی و ملله تی
 وی بو وی فه گیرای ، پیره میړی گوتی : نه ترسه تو ژ فیرعونی و ملله تی وی یی
 زوردار رزگار بووی ، وان چو دهسه هلات ل سهر عهردی مه نینه ، و دهستی وان
 ناگه هته ته .

موسا هه یامه کی ب میقانداری ل مالا پیره میړی ما ، بهلی موسای ژی دزانی
 و خه لکی مالی ژی کو مانا وی ب فی رهنگی د مالی دا تشته کی بهروه خته ، و چونکی
 ههر دووان پیثقی ب نیک هه بوو : موسای ب مالی ، چونکی یی بی ماله .. و مالی
 ب موسای ، چونکی یا بی سه میانه ، نیک ژ خه لکی مالی کو کچه کا پیره میړی بوو
 گوته بابی خو : بابو ! تو فی زهلامی ب کری بگره دا شفانی یا پهزی ته بکهت ، چونکی
 شفانی ژ هه می یان چیتسر تو بگری نه وه یی ل سهر پاراستنا پهزی ته یی ب هیز بت ، وی
 نه مین و دهسپاک بت دا تو ژ خیانه تا وی یی پشت راست بی : ﴿ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ
 اسْتَعْجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَعْجَرَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ﴾ ﴿١٧٥﴾ .

و ژ (عبدلله می کوری عه بوسی) دئینه فه گوهاستن ، دیبژت : هنگی بابی وی
 گوتی : تو چ دزانی کو موسای یی ب هیز و دهسپاکه ؟ وی گوت : یی ب هیزه چونکی

رۆژا وی په‌زی مه ئافدای نهو شیا ب تیی وی حه‌لانی راکه‌ت بی نهه دهه زه‌لامین دئینی
 هه‌تا دشین راکه‌ن ، ویی نه‌مینه چونکی رۆژا نه‌ز چوویم من نهو داخواز کری‌یه مالا مه
 وی گۆته من : نه‌ز دئی به‌را ته‌ چم ، وه‌در گا‌فا من رپکا خو خه‌له‌ت کر به‌رکه‌کی
 به‌افئزه لایی دورست دا نه‌ز لی بچم .

گا‌فا پیره‌میری نه‌ف گۆتا کچا خو گو‌ه لی بووی ، مووسا پتر د چاقین وی دا
 مه‌زن بوو ، به‌لی چونکی وی دزانی مانا جحیله‌کی زگورد د مالا وی دا وه‌و خودانی
 دو کچین ل شوی یا تشته‌کی نه‌ یی دورسته وی قیا (شهرعییه‌تی) بده‌ته مانا مووسای
 ل مالی له‌و وی گۆتی : ﴿ اِنِّیْ اُرِیْدُ اَنْ اُنْکِحَکَ اِحْدٰی اَبْتَتٰی هَتَّیْنَ عَلٰی اَنْ تَاْجُرْنِیْ ثَمَّ نِیْ
 حِجَجٌ ۗ فَاِنْ اَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِکَ ۗ وَمَا اُرِیْدُ اَنْ اَشُقَّ عَلَیْکَ ۗ سَتَجِدُنِیْ اِنْ شَاءَ اللّٰهُ
 مِنَ الصّٰلِحِیْنَ ۝۱۶﴾ من دقیت نیک ژ فان هه‌ردو کچین خو بده‌مه ته ، به‌را‌ن‌به‌ر
 هندی کو تو هه‌شت سالان شفانی یا په‌زی من بکه‌ی ، ژ خو نه‌گه‌ر ته‌ کر نه دهه سال نه‌و
 قه‌نجی‌یه که ژ نک ته ، ومن نه‌قیت ل سه‌ر ته ب زه‌حمه‌ت بیخه‌م وبکه‌مه دهه سال ،
 وه‌گه‌ر خودی هه‌ز بکه‌ت تو د وه‌فاداری وه‌فالی‌نی‌یی دا دئی من ژ چاکان بینی .

مووسا ل به‌ر هات له‌و گۆتی : ﴿ قَالَ ذٰلِکَ بَیْنِیْ وَبَیْنِکَ اَیْمًا اَلَا جَلٰیئِنْ قَضِیْتُ فَلَآ
 عُدْوَانَ عَلَیَّ وَاللّٰهُ عَلٰی مَا نَقُولُ وَکٰیلٌ ۝۱۷﴾ نه‌ف عه‌قدا هه‌ یا ته‌ گۆتی د نا‌قه‌را من
 وته‌ دایه ، هه‌چی ده‌می نه‌ز پیک بینم ژ هه‌ردو ده‌مان (چ هه‌شت سال بن چ دهه) نه‌و
 من حه‌قی ته‌ ب دورستی پیک ئینا ، وتشته‌کی زی‌ده‌تر ژ من نائینه‌ خواستن ، و خودی
 ل سه‌ر گۆتا نه‌م دی‌ترین وه‌کیله ، نه‌و مه‌ دبینت ودزانت کانی نه‌م ل سه‌ر چ پیک
 هاتینه .

وه‌کی زانایی ته‌فسیری دی‌ژن فان ئایه‌تان چه‌ند مفایه‌ک تیدا هه‌نه :

نیک : باشی یا وه‌رگرتا بیر وب‌چوونان نه‌وا ب عه‌ره‌بی دی‌ژنی : (شوری) ، چونکی
 ب شوورایی مروّف دگه‌هته بوچوونا دورست .

دو : یا دورسته بهلکی یا باشه مرؤف ره نیا ژنکی وهرگرت ، نه گهر نهو یا تیگه هشتی بوو ، و کار ب گوتنا وی بیته کرن .

سی : دورسته مرؤف کچا خو یان خویشکا خو بو وی مرؤفی عه رض بکته دا یی نهو هزرا باشی بی ژی بکته ، دا نهو وی ماره بکته .

چار : هندهك زاناین ته فسیری دبیزن : دو عه قدین ژیک جودا د ناقهرا مووسای و پیره میری دا هاتنه بهستن : عه قددا کریکرنی کو ههشت سالان نهو شفانی یا وی بکته بهرانبهر هندی نهو ل مالا وی بمینت و بخوت و فقه خوت ، و عه قددا ماره کرنی کو نهو کچا خو بدهته مووسای ، و قورنان بو مه نابیژت کانی مههرا وی کچی چ بوو ، چونکی قورنان هندهك ژ فان رهنگه ته فصیلاتان بو مه ناقه گپرت .

و ب فی رهنگی مووسای نیک ژ ههردو کچین پیره میری بو خو هلبژارت ، ونهو بو زاقایی وی ، ودهه سالان شفانی یا پهزی وی کر ، وپشتی عه قددا وی د گهل خه زویری وی ب دویماهی هاتی وی فیا بزفریته وهلاتی خو ل نک مرؤفین خو .

و قورنان دیمه نه کی ژ زفرینا وی بو مصری بو مه فهدگپرت ، دهمی نهو گه هشتی به نیزیکی چیایی (طور) ی ، قورنان دبیزت :

﴿ فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿١٠٠﴾ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبْرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَمْوَسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠١﴾ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَمْوَسَىٰ أَقْبَلَ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ أَسَلْتُكَ يَدَاكَ فِي جَيْبِكَ خُرُجَ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ وَأَضْمَمَ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَانِكَ بُرْهَنَانِ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿١٠٣﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿١٠٤﴾

وَأَخِي هَارُونَ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿١٦٦﴾ قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَجَجَعَلُ لَكُمَا سُلْطٰنًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِقَابِئِنَّا أَنْتُمَا وَمَنْ اتَّبَعَكُمَا الْغٰلِبُونَ ﴿١٦٧﴾ .

د فې پارچه يې دا ژ سوورته تې ديمه نې مووسا پيغه مبهري بو مه بهرچا ف دبت ده مې خهري يې ليداي ووي قياي بزفړته نك مرؤفين خو ، وبهري ئه م بهر ده وامي يې بدهينه ته فسيرا فان نايه تان مه سه له ك هه يه ل نك رادوه ستت .. مووسا ژ ترسا كوشتنې دا ژ مصري ره قيوو ، پشتي وي زاني فيرعوني ودهسته كا وي بپارا كوشتنا وي دا يه ، ونوكه پشتي دهه سالان ئه و ب خو بي بين خو يې دزفړته وهلاتې فيرعوني ، وفيرعون هدر ئه و فيرعونه يې فهران ب كوشتنا وي داى ، وفهران ژى نه هاتي به لهغو وكرن ، قيجا تو بيژى ئه و چو تشت بوويه مووسا پالداى كو بزفړته مصري ، جهې ده سه دلاتا فيرعوني ؟

تو بيژى وي هزر كر بت نوكه فيرعوني پشتي فان سالي ن دريژ بپارا خو يا كه فن يا ژ بيركړى ، يان ژى خهري يې يا وهلاتې ودوير كه فتنا ژ كهس و كاران ئيكا هند ژ وي چي كرت ئه و بزفړته فه و گوت بت : نه زل وهلاتې خو و د ناف مرؤفين خو دا يې گرتي بم يان كوشتي بم بو من خو شتره ژ هندي نه زل وهلاته كي بياني يې سه ربه ست وبه رداى بم ؟

يان ژى ده ستې قودره تې ب رهنگه كي فه شارتى ونه ديار ئه و پالدا بو هندي دا سه رهاتي به كا نه ئيته دوباره كرن ب ده ستين وي تو مار ب كه ت ؟

﴿ فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا ﴾ ده مې مووسا پيغه مبهري - سلاف لى بن - سوژا خو د گهل پيره ميړى ب جه ئيناي وهر دهه سالي ن شفاني يا خو بيك ئيناي ، وئو ب عديال فه چوويه (مصري) ، ب ريشه ل ده مه كي شف ب سه ر وي وعديالى وي دا هاتي ، وي ژ لايې طوورى فه ب چافين خو ناگروه ديت .

﴿ قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُتُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴾ ﴿٦٦﴾ وی گوته بچوبکین خو : کا راوهستن نهزی ناگره کی ژ لایمی طورری فه دینم ، بدلکی نهز خه به ره کی بو هه وه بینم ، یان بدلکی نهز هندهك ناگری بو هه وه بینم دا هوین خو بی گهرم بکن .

و ژ فی گوتنا وی دئیته زانین کو هنگی ل وی شفی و ل وی بهری بی ریکا زفرینی ل بهر موسای بهرزه بووو ، وسه قایی دنیا بی سر وسه قه م بوویه ، لهو ده می وی نهف ناگره دیتی که یفا وی گه لهك هات ، چونکی هیفی یا وی نهو بوو نهو نیک ژ دووان ب دهست خو فه بینت : یان مرؤفه کی ل نک وی ناگری بینت ریکی نیشا وی بدهت ، یان ژ ی چونه چونه هندهك ناگری بو خو ژ نک وان بینت دا عدیالی وی خو بی گهرم بکن حه تال وان دبهت سپیده ونه و ب ریکا خو دکهفن .

بهلی تشتی موسای دقیا گه لهك بی کیتر بوو ژ وی یا چیووی ، موسای دقیا نیکی ل وی ری بی بی نیشا وی بدهت دا بی بگه هته مصری ، جریسکه کا روناھی بی بینت چرای مالا خو بی گهش بکهت .. بهلی خودی دقیا وی ریکی نیشا موسای بدهت یا بهری وی وملله تی وی هه می بی ددهت به حه شتی ، وی روناھی بی بدهتی یا دنیا وئاخه تا وان بی گهش دبت ..

﴿ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبْرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَمْسُقَ إِصْرِي - أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴾ ﴿٦٧﴾ فیجا ده می موسا ب لایمی ناگری فه هاتی ژ لایمی نهالی بی راستی فه ل پارچه یا پیروز ژ ره خی داری خودی گازی وی کر : نهی موسا هندی نهزم نهز خودی مه خودایی هه می چیکری یان .

ل شهفا تاری ، موسای روناھی یهك ژ دویر فه دیت یا ژ داره کا ب خه م دجت ، وی هزر کر نه فه هندهك مرؤفن ناگر بو خو هلکری ، نهو ب نک فه چوو پشتی عدیالی خو ل جهه کی ده سنیشانکری هیلین ، گا فا نهو گه هشتی یه لایمی راستی ژ نهالی ل وی جهی دار لی ، نهوی ژ وی رژی وهره هاتی یه پیروز کرن ژ بهر وی رویدانا مهزن یالی

چېووی ، گازی یه هاته گوهان : ئه ی مووسا ! پیشفه وهره ، هندی نهزم نهز خودایی
 ته و خودایی هه می چیکریانم ، تو عیادهتی من ب تنی بکه ، من ب تنی بنیاسه ، ونقیژی
 بؤ من بکه .. ﴿ وَأَنَّ أَلْقِي عَصَاكَ ۗ فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ ۗ يَمُوسَىٰ
 أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ ۗ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ ﴿٢٥٠﴾ ئه ی مووسا ، تو گۆپالی خو بهافیره
 عهردی ..

مووسای نهو هافیت ، و (موواجهته) ل بهر گهلهك یا مهزن بوو ده می وی دیتی
 گۆپالی وی ب کهلهخی فه بوو نهژدههایه کی مهزن ، و ب لئینا خو یا ب لهز فه
 وه کی تیره ماره کی سفك لی هات ، ده می مووسای نهف چهنده دیتی ترسه کا مهزن
 کهفته دلی ، ترسه کا وه سا وی نهو گۆتنا بهری هنگی بؤ هاتی یه گۆتن ژ بیرکر ،
 و پشت ددا گۆپالی خو وژی ره فی ، و ل ده می ره فی خو نهو ل پشت خو نه زفری
 ژی ، ئینا خودایی وی گازی کری : ئه ی مووسا ب نک من فه وهره ونه ترسه ، چونکی
 تو ژ وانی یین ژ هه می نه خو شییان دپشت راست .

و ژ سیاقی سهرهاتی بی وه دئیتته زانین کو هدر زوی ترسا مووسای یا چووی و
 ل جهی وی ته ناهی یا ب سهر دا هاتی ، لهو نهو بی ل خو زفری ، و جاره کا دی بهر
 ب رۆناهی بی فه چووی .. وهنگی (موعجزه یا) دووی ل بهر چافین وی یا هاتی یه
 دانان :

﴿ أَسْلَمَكَ يَدَكَ فِي حَبِيبِكَ تَخْرُجُ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ وَأَضْمَمَ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ ۗ
 فَذَلَّلَكَ بُرْهَنَانٍ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۗ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٢٥١﴾
 ئه ی مووسا ، تو دهستی خو بکه د بهریکا کراسی خو دا ، و دهر بیخه ، دی بینی نهو
 دی دهر کهفت سپی وه کی به فری ، بی چو ئیش ونه خو شیی لی بن ، و تو دهستی خو
 ب ته نشتا خو فه نه دا ژ ترسی بی ته نابی ، نهف هدر دو تشتین من نیشا ته داین
 (گوهرینا گۆپالی بؤ ماری ، و سپیکرنا دهستی بی نساخی یه کی لی بت) دو نیشان

ژ خودایی ته بو فیرعهونی ومهزنین مللهتی وی ، هندی فیرعهون ومهزنین مللهتی
وینه نهو مللهته کی ژ ری دهرکه فنی وکافر بووینه .

- بو کی ؟

- بو فیرعهونی ودهسته کا وی ..

مهعنا نهفه قاصدی به ، خودی دقیت موسای بهنیره نک فیرعهونی دا نهو بهری وی
ژ وی ریکی فه گپرت یا نهو ل سهر دچت ، ریکا فاسقی وسهرداچوئی .. فیرعهون
نهوی موسا ژ ترسین وی دا رهقی ودهه سالان دهر به دهر بووی ، نوکه نهو بچته نک دا
بیژتی : تو مروّقه کی فاسق وکافری ، ل خو بزقرقه !

نهفه باره کی گله کی گرانه ل سهر ملین وی هاتی به دانان .. بهلی هلبژارتن بو
نه هاتی به دان ، چ بکته ؟ وچاوا خو ژ فی قاصدی با گران خلاس بکته ؟

﴿ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴾ ﴿٣١﴾ موسای گوت : خودایی

من ، هندی نهزم من مروّقه ژ مللهتی فیرعهونی بی کوشتی ، ونهز دترسم نهو ژی من
پیشقه بکوژن .

مهعنا : گاغا موسای گوهر ل ناقی فیرعهونی بووی ، ئیکه مین جار بیرا وی ل فهرمانا
وی یا زوردار هاتهفه ، ناخری فیرعهون نهوه بی برپارا کوشتنا من دای ، چاوا نهز بچمه
نک وی ویرا وی ل مهسهلی بینمهفه ؟

بهلی موسا نهوی ل سهر فیانا حقی بی هاتی به پهروه رده کرن نه نهوه بی خو
ژ بارین گران ددهته پاش ، لهو وی بهره فی یا خو بو فی کاری مهزن دیارکر ، بهلی
ب تنی وی داخوازهک ژ خودایی خو کر ، وگوت : ﴿ وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي
لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي ۗ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴾ ﴿٣٢﴾ برای من هاروون نهو
ژ من نه زمان ره هوانتره ، تو وی ژی د گهل من بهنیره دا نهو من راست دهر بیخت ،
ودا نهو پیش من فه وی تشتی بیژت بی من دقیت بو وان ناشکهره بکمه ، هندی نهزم
نهز دترسم نهو من درهوین دهر بیخن ده می نهز دبژمی : نهز پیغمبره کم بو ههوه

هاتیمه هنارتن . ودهمی؁ موسا دبیژت : دا نهو پیش من فه وی تشتی بیژت یی؁ من دقیت بو وان ناشکھرا بکه؁ ، ژ بهر هندی؁ بوویه چونکی؁ موسا پیچه کی؁ ل ناخفتنی؁ فه دما؁ فیجا وی دقیا برای؁ وی هاروون د گهل دا بت؁ دال دهمی؁ پیتھی؁ نهو پیش موسای فه باخفت .

پشتی موسای نهف داخوازه ژ خودایی؁ خو؁ کری؁؁ بدرسقا وی ب فی رهنگی هاتهدان : ﴿ قَالَ سَتَشِدُّ عَضْدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمْ سُلْطَنًا فَلَا يَصُلُونَ إِلَيْكُمْ بِغَايِبَتِنَا أَنْتُمْ وَمَنْ أَتَّبَعَكُمْ أَتَّبِعُونَ ﴾ ﴿١٦﴾ خودی؁ گوتی؁ : نه دئی؁ ته ب برای؁ ته ب هیژ نیخین؁؁ ودی؁ هیجه ته کی؁ ل سهر فیرعهونی؁ وملله تی؁ وی دهینه ههوه فیجا نهو نهشین؁ چو خرابی؁ بی؁ بگههیننه ههوه . هوین ههر دو - نهی؁ موسا وهاروون - وهچی؁ بی؁ باوهری؁ ب ههوه نییای دئی؁ بین سهر کهفتی؁ بن ل سهر فیرعهونی؁ وملله تی؁ وی؁؁ ژ بهر نایه تی؁ مه ونهوه حهقی؁ یا د گهل ههوه دا .

ودیمهن ل فیژی؁ ب دویماهی دئیت؁؁ وزیده تر بهرفرههی ناینه دان؁؁ موسا چاوا زفری؁ مصری؁؁ ودهمی؁ زفری؁ کیفه چوو؁؁ وچاوا خو؁ گههاندی؁ برای؁ خو؁؁ وسهروبهری؁ ملله تی؁ وی د گهل فیرعهونی؁ هنگی؁ بی؁ چاوا بوو ؟ سوورهت فی؁ ههمی؁ بی؁ ل بهر مه دپیچت؁؁ وئیکسهر وی؁ دان وستاندنی؁ یا کو د نافهرا موسای و برای؁ وی دا ژ لایه کی؁ فه وفیرعهونی؁ ودهسته کا وی ژ لایه کی؁ دی؁ فه بو؁ مه فه دگپرت :

﴿ فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِغَايِبَتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرَىٰ وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي ءَابَائِنَا الْأُولَىٰ ﴾ ﴿١٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٨﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهِ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَهْنَمُنْ عَلَى الطَّيْنِ فَأَجْعَلْ لِي صَرْحًا لَعَلِّي أُطْعَمُ إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لأظنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٩﴾ وَأَسْتَكَبرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٢٠﴾ فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ

فِي الْبَيْتِ فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عِقَبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿١٠١﴾ وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَدْعُونَ إِلَى
النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿١٠٢﴾ وَأَتْبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿١٠٣﴾ .

بهلیٰ قورئان ل قیرویٰ وی دان وستاندنی ژی ب بهر فره می بو مه نافه گیوت ،
بهلکی ب تنی وان لایان ژ دان وستاندنی قه دگیوت یین غورور و دفن بلندی یا
فیرعهونی بو مه ژی ناشکهره دبت ، چونکی سیاقی سوورته تی هندئی دخوازت مه ل نیشا
دفن بلندی یا (طوغاتان) ناگه دار بکته ودویماهی یا دفن بلندی یا وان بو مه بهرچاف
بکته ، لهو نایه تی گوت : ﴿ فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا يَبْتَئِنُ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ
مُّفْتَرٍ وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأُولِينَ ﴿١٠١﴾ هوسا ب کورتی : ده می موسا بو
فیرعهونی وملله تی وی ب وان نایه تین مه یین ناشکهره هاتی ، نهو یین راستی یا
پیغه مبه رینی یا وی دیار دکهن ، بی به حسی وان نایه تین ناشکهره ب بهر فره می بیته کرن ،
چونکی یا گرنگ ل قیرویٰ نهو ه تم بزاین هه لو یستی فیرعهونی وهه فالین وی چ بوو
ده می وان نایه تین ناشکهره دبتین ، نه کو نهو نایه تین ناشکهره چ بوون ، ده می وان نایه ت
ب چاف دبتین ، وچو گومان دراستی یا نایه تان دال نک وان نه می ، ل شوینا نهو
باوهری بی ب وی حقی بی بین یا موسا بی هاتی وان گوته موسای : نه فا تو بو مه
پی هاتی هه ما ب تنی سیرو به ندی به که ژ دره و نه حقی ته یا ژ نک خو چیکری ، نه فا
تو به ری مه دده بی مه ژ باب وبایرین خو یین به ری مه بورین گوه لی نه بوویه .

ونه فه مه نطقی هدی که فی زرتدک و دکتا نور و نه هه قانه ، حقی بی بدانه بهرچافان
وده لیل ونیشانین موکم ل بهر سنگی بدانه ، وراستی بی بو بیژه ، هه می هیجه تا وان دی
نه فه بت : نهوا تو دبیژی نه ریازا باب وبایرین مه میه ، تشته که ژ نوی مه گوه لی
بوو ، دیاره حدتا فی کافی باب وبایرین مه هه می دخله ت بوون ؟ نه فه مه نطقی
جاهلییه تی به هه ژ زه مانی نوو حی وهره و حدتا نه فرۆ ، وهندی دنیا هه بت ژی .

بهرسقا موسای ل سهر فیّ دفن بلندی یا فیرعهونی و فی مهنطقسی وی یی که چ
چوو ؟

﴿ وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّيَ أَعْلَمُ بِمَن جَاءَ بِالْهُدَىٰ مِنْ عِنْدِهِ وَمَن تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الْأُمَمِ إِنَّهُ
لَا يُفْلِحُ الظِّلْمُونَ ﴿٦٧﴾ ﴾ بهرسقه کا ب نهدهب بو ، موسای گوئی : خودایی من
ب وی زانتره یی ب حقییی ژ نک وی هاتی ، وکانی دویماهی یا باش ل ئاخره تی بو
کیّ یه ، هندی زوردارن ب مراد ناکه فن .

ونه گهر نیک ژ مه ل جهیّ موسای با فیّ بهرسقیّ ب رهنگه کیّ دی دا دهت ، دا
بیژیّ : نهو ریپازا باب واپیرین ههوه ل سهر چووین یا خهلهت بو ، ونهوا نهز پیّ هاتیم
حقیّ یه ، ژ نک خودیّ یه ، ودویماهی یا باش ههر بو منه ، چونکی نهزیّ ل سهر حقیّیی
، وشهرمزاری ویّ مرادی بو ههوه یه ، چونکی هوین دزوردارن !

بهلیّ نهدهبیّ پیغه مبهران نه ییّ ب فیّ رهنگی یه ، خودیّ وان پهروهرده دکهت ،
لهو گوئین وان دبنه نیشانا نهدهبیّ وان ییّ پاک وبلند .. ودفن بلندی ویّ نهدهبیّ یا
ههفرکی دقیتّ چو جاران بهریّ مرؤقی نهدهته هندیّ مرؤف ژ توخوییین نهدهبیّ
دهر کهفت ، یان پیّ ل ئسلوویّ دان وستاندنیّ بدانت .

بهرانبهر فیّ نهدهبیّ بلند و فی ئسلوویّ نهرم وجوان ، فیرعهونی چ کر ؟
فیرعهون ل ئسلوویّ خوّ ییّ بهریّ زفریّ فه ، نهو ئسلوویّ براییین وی بین طوغات
بهریّ وی وپشتی وی ژی ل سهر چووین ، ئسلوویّ زیده د خوّ گههشتنیّ :

﴿ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَهِ غَيْرِي فَأَوْقَدْ لِي يَهْتِمُنْ عَلَيَّ
الطِّينَ فَأَجْعَلْ لِي صَرَخًا لَعَلِّي أُطْعَمُ إِلَيَّ إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٦٨﴾ ﴾
نهی ملله تیّ من ییّ سهر شوپر ! نهندامین جقاتیّ ! کهریّ پهزیّ ! گهلی مهزنان ! ئاخری
هوین باش دزانن کو من - ژبلی خو - چو خوداییین دی بین هیژای پهرسستیّ بو ههوه
نهناسینه ، ومادهم من چو خوداییین دی بو ههوه نهناسینه دقیتّ هوین ژی نه نیاست ، ما
نهزم سهروکیّ ههوه ییّ خوشتیّ ، ما نه نهزم ییّ هوین د خیر و خوشی یان را هیلایین ،

ووه لاتى مصرى بۆ ههوه كرى يه به حهشت ؟ وههوجه ناكهت ئەم خو لى بگرين كانى
 بهرسفا (مهزنان) دى چ بت ، چونكى سهروكى هيژا گاڤا ئاخفهنهك گۆت ، بچويكىين
 لاندكان دى د دويڤ را فهگيرن ، ههوجه ناكهت ئەو هزرين خو د گوتسا مهزنى دا
 بكهن ، مادهم وى گۆت وهيه !

ژ بهر قى چه ندى بهرى فيرعهون گوهدارى يا مهزنين كوچكا خو بكهت ، ئەو
 ل وهزيرى خو هامانى زڤرى وگوتى : ئەى هامان ! ئاگره كى بۆ من ل سهه تهقنى هل بكه
 ههتا ئەو تهقن دشدييت و كزر دبت ، پاشى ئافاهى بهكى بلند بۆ من ل سهه ئافا بكه ، دا
 ب سهه كهڤم وخو بلند بكهه بهلكى ئەز بهرى خو بدهمه وى خودايى يى مووسا
 پهستنى بۆ دكهت ، ودبيژت : يى بلنده ، ئەى وهزيرى من يى دلسۆز تو من ژ خودايى
 مووساى بلندتر لى بكه دا ئەز ژوردا بهرى خو بدهمه ، و ب راستى ههه ئەز باوهه
 ناكهه كو ئەو يى راستگۆ بت ژى بهلى د گهل هندى ژى قهيدى ناكهت دى خو
 جهه پييين !

ب قى رهنگى و ل شوينا فيرعهون دهليلى ب دهليلى بهطال بكهت وى دهست دا
 ترانه ويارىيان .

پاشى ..

﴿ وَأَسْتَكْبَرُ هُوَ وَجُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُوا أَنَّهُم إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴾ ﴿٦٠﴾

فيرعهونى ولهشكهرى وى بى حهق خو د عهردى (مصرى) دا مهزنگر ، ووان
 باوهرى ب مووساى نهئينا ودويكهفتنا وى د وى تشتى دا نه كرى وى بهرى وان داى ،
 ووان هزر كر ئەو پشتى مرنى نائينه راكرن فه .

وههه جاره كا مروڤى باوهرى ب وى رۆژى نهئينا يا ئەو دى تيدا رابتهفه و ل بهرانبهه
 خودايى خو راههستت ، دا ئەو حسيبا كارى وى د دنياى دا د گهل بكهت ، دى خو
 دفن بلند د عهردى دا بينت ، ئەو دفن بلندى يا بهرى وى ددهته خو مهزنگرنى ، ئەو
 خو مهزنگرنا ئيكا هندى ژى چى دكهت ئەو خو د سهه حهقى يى را بينت ، لهو دى

بینی ئەو باوهری یی ب حەقی یی نائینت ، و دوژمنی یا وان کەسان دی کەت یین بو
 حەقی یی گازی دکەن .

وسەرلەشکەری هەر جارە کا حەقی هافیت و کاری وی بوو خزمەتکرنا نە حەقی یی
 لەشکەری وی ژی دی چاف ل وی کەت ، و عەجیبگرتی نەبن سەرەکانی گافا شیلی
 بوو ، شیلیبون دی گەهتە هەمی جوکان .

و ئەنجامی قی خو مەزنکرن و سەرداچوونا وان چ بوو ؟ نایەت گەلەک ب کورتی بو مە
 بەرچاف دکەت :

﴿ فَأَخَذْنَاهُ وَجُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْآيْمِرِ ط فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾ ﴾

مە فیرعەون ولەشکەری وی ژی ئەوی پشکداری یا وی د طوغيان و سەرداچوونی دا
 کری ، مە گرتن ، و مە ئەو هەمی هافیتنە د دەریایی دا و خەندقانندن ، وەکی تو گلیشەکی
 د ئافی دا بەردەوی و عەردی ژی پاقر بکە ی ! ئەف عەردی وان خو ل سەر مەزن دکەر ،
 مە ئەو ژ سەر هافیتن پاشی ب رەنگەکی رەزیل و بی بها لی زفراندنەفە دا بو وی
 خەلکی پشتی وی ژی دئیت ببتە عیبرەت ..

فیجا تو - ئەی مو حەمەد - بەری خو بدی کانی دویمای یا فان ئەوین زۆرداری
 ل خو کری و کوفر ب خودایی خو کری یا چاوا بوویە ؟

﴿ وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَدْعُونَ إِلَى الْتَارِ ط وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَتَّعْنَاهُمْ فِي

هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً ط وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٣﴾ ﴾ و مە فیرعەون و مللەتی وی
 بو ئاگری کرنە سەر کیش ، کافر و فاسق چاف ل وان دکەن ، و روژا قیامەتی ئەو نایتە
 ب سەریخستن ، ژ بەر کو وان کوفر کری یە و درەو ب پیغەمبەری خودایی خو
 کری یە ، و مە د قی دنایی دا غەزەب و شەرمزاری ژ نک خو ب دویف فیرعەونی
 و مللەتی وی دا هنارتی یە ، و روژا قیامەتی ئەو ژ وانە یین کیریاین وان دکریت ، و یین
 روی یین وان درەش ، و ددویر ژ رەحما خودی .. ئەفە دویمای یا وان بوو ، و دویمای یا
 وان یین ل سەر رپازا وان ژی دچن ژ دویمای یا وان یا باشتر نابت .

﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى
 وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٣٦﴾﴾ خودی دبیزت : مه تهورات بو موسای ئینا پشتی مه
 ملله تین بهری وی تی برین - وه کی ملله تی نوو حی وعادی و ته موودی و ملله تی لووطی
 و خودانین (مه دین) - و د وی تهوراتی دا یا مه بو وی هنارتی وجهک بو ئسرائیلی یان
 هه بوو ، دا نهو بهری خو بدنه نی و مفای بو خو ژ ی و هه بگرن ، و دا بزنان کانئ مغابی وان
 وزیانا وان د چ دایه ، و دلوقانی بو وی تیدا هه بوو یی کاری پی بکته ژ وان ، دا
 بهلکی نهو قهنجی یا خودی ل سهر خو ل بیرا خو بینن ، و شوکرا وی سهره بکهن ،
 و کوفری پی نه کهن .

ول قیری سووره تا (القصص) سهرهاتی یا موسای ب دویماهی دئینت ، دا دهست
 ب هندهک (ته عقیباتان) ل سهر وی سهرهاتی پی بکته ، و هندهک دهرسان ژ ی
 دهر بیخت :

﴿وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٣٧﴾
 وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ﴿٣٨﴾ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًّا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ
 تَتْلُوا عَلَيْهِمْ ءَايَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٣٩﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا
 وَلَكِنْ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٠﴾
 وَلَوْلَا أَن تُصِيبَهُمْ مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا
 رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَاتِكَ وَنَكُورَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤١﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا
 قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَىٰ أَوْلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ قَالُوا
 سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَافِرُونَ ﴿٤٢﴾ قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ
 مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٣﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ
 أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ اتَّبَعَ هَوَاهُ بَغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

الظَّالِمِينَ ﴿٥٠﴾ * وَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ الَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوا ءَامَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ
رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾ أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرُءُونَ
بِالْحَسَنَةِ الْسَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا
لَنَا عَمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَمٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبَغِي الْجَاهِلِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ
وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۗ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ .

نیکه‌مین دهرس ئەف ئایه‌ته ژ سەرھاتی‌یا موسای وەر دگرن ئەوہ فە گێڕینا فی
سەرھاتی‌یی ب فی رەنگی ئیک ژ نیشانی مەزنە ل سەر راستگویی یا پیغمبەری مە
- سلاف لی بن - ، ئایەت گۆنتی ناراستەیی پیغمبەری دکەت و دیبۆت :

﴿ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْعَرَبِ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴾ ﴿٥٠﴾
وَلِكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۗ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًّا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوا عَلَيْهِمْ
ءَايَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٥١﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِن رَّحِمَةً مِّن رَّبِّكَ
لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَلَهُمْ مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٢﴾ ﴿ خودی دیبۆت : تو ئەی
موحەمەد ، ل لایی چیا یی دکەفتە رۆژنافا یا موسای نەبووی دەمی مە فەرمانا خو
لی کری ، ووەحی یا خو بو ھنارتی ، وتو ژ شاھدین وی چەندی نەبووی ، وتە ئەو
ب چاف نەدیبوو ، بەلی پستی موسای مە چەند مللەتەك ئافراندن ، ئەو دەمەکی
دریژ مان ، ووان پەیمانا خو دکەل خودی ژبیرکر ، وفەرمانا وی ھیلا ، وکار
ب شریعتی وی نەکر ، وتو د نای خەلکی (مەدیەن) ژی دای یی ئاکنجی نەبووی
کیتابا مە بو وان بخوینی ، دا تو سەرھاتی یا وان بزانی بو مللەتی خو فە گێری ، بەلی
ئەو بەحسی موسای یی تو بی ھاتی بو خەلکی فەدگێری وەحی یە کە ژ نک مە ،
وشاھدە کە ل سەر راستی یا پەیمانە ، ئەگەر نە چاوا تو سەرھاتی یا موسای ب فی

رهنگی دا زانی ؟ وتو - نهی موحه‌مد - ب ره‌خ چپایی طووری ژی فه نه‌بووی ده‌می مه گازی مووسای کری ، و ته تشته‌ک ژ وی چه‌ندی نه‌دیتبوو دا تو بزانی ، به‌لی مه تو هنارتی دل‌و‌فانی‌یه‌ک ژ نک خو ، دا تو وی ملله‌تی بت‌رسینی بی به‌ری ته چو پیغه‌مبه‌ر بو نه‌هاتین ، دا به‌لکی نه‌و وی خیری ل بیره‌ خو بینن یا تو بو وان پی هاتی وکاری پی به‌کن ، ووی خرابی بی یا تو وان ژی پاشفه لی ددهی نه‌و خو ژی دویر به‌کن .

ی‌ه‌عنی : ههر وه‌کی فان نایه‌تان دقیت بیژته من : فه گپ‌رینا موحه‌مدی - سلاف لی بن - بو فان سه‌ره‌هاتی‌ان ب فی ره‌نگی ، د گهل بوریسا ده‌مه‌کی دریز د سه‌ر را ، نیشانه‌کا ناشکه‌رایه ل سه‌ر پیغه‌مبه‌رینی یا وی ، نه‌گه‌ر نه نه‌و چاوا دا فان سه‌ره‌هاتی‌ان زانت ؟

وه‌نارتنا پیغه‌مبه‌ری - سلاف لی بن - پشتی فی ده‌می دریز ، وپشتی خه‌لک هه‌می ژ ری‌کا پیغه‌مبه‌ران دویر که‌فتین ، ودینی دورست د ناف وان دا نه‌مای ، بو هندی بوو دا نه‌و جاره‌کا دی به‌ری خه‌لکی بده‌ته رو‌ناهی یا خودی ، دا که‌سی پشتی هنارتنا وی چو هی‌جه‌ت نه‌مینت ، ژ به‌ر فی چه‌ندی نایه‌تی گوت : ﴿ وَلَوْلَا أَن تُصِيبَهُمُ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ نه‌گه‌ر ژ به‌ر کوفران فان کافران عه‌زابه‌ک بگه‌هنه وان ، نه‌و دی بیژن : خودایی مه بلا ته به‌ری هنگی پیغه‌مبه‌ره‌ک بو مه هنارتبا ، دا نه‌م دویکه‌فتنا وان نایه‌تان که‌ین بین ته د کیتابا خو دا ئیناینه خواری ، و نه‌م دا ژ وان بین بین باوهری ب ته ئینای . نه‌فه مه پیغه‌مبه‌ر بو وان هنارت ، و مه نایه‌تین ناشکه‌را ژی دانه د گهل ، یا بوچی نه‌و باوهری بی بی نائین ؟

﴿ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ إِلَيْنَا آيَةٌ مِنْ رَبِّنَا لِنَرْىٰ مِنْهُ آيَاتٍ كَمَا كُنَّا نَرَىٰ كَيْدَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ ﴿ فَكُفِرُوا بِاللَّهِ عَدْوًا مِنْ قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَيْفَرٍ مِنْهُمْ لَا بَأْسَ عَلَيْنَا لِمَا هُمْ يَعْمَلُونَ ﴾ ﴿ فَكُفِرُوا بِاللَّهِ عَدْوًا مِنْ قَبْلُ قَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ إِلَيْنَا آيَةٌ مِنْ رَبِّنَا لِنَرْىٰ مِنْهُ آيَاتٍ كَمَا كُنَّا نَرَىٰ كَيْدَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ خودایی مه‌زن دیژت : ده‌می موحه‌مد ب حه‌قی بی بو فی ملله‌تی هاتی ، وان گوت : بلا نه‌فی ژی بی

بؤ مه هاتي به هنارتن هندهك موعجزه بين بهرچاف د گهل دا هه بان ، وه كي كا چاوا
 نهو د گهل مووساي دا هه بوون ، خودي د بهرسفا وان دا گوت : تو - نهى موحه ممد -
 بيژه وان : نهري ما وان كوفر ب وي نه كر يا مووسا بهري بي هاتي ؟ ووان د دهر حهقا
 تهوراتي وقورناني دا گوت : نهو هدر دو سيړه به ندينه پشته فاني يا تيك ودو دكهن ،
 ووان گوت : نه م باوهري بي ب وان هدر دو وان نائين ؟

مهعنا : مهسه لا وان عيناد وهه فركي به وچو ددي نه ، لهو تو بيژه وان : ﴿ قُلْ فَأَتُوا
 بِكِتَابٍ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِمَّا أُتَّبِعُ ۚ إِنَّ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴾ ﴿٢١٣﴾ نه گهر راسته كو
 تهورات وقورناني دو سيړه به ندينه نهو نه كيتابين خودينه وه كي هوين ديژن ، پا دي
 هوين كيتابه كي ژ نك خودي بين نهو ژ تهوراتي وقورناني باشتر بت دا نهز دوچوونا
 وي بكه م . وخو بگره كاني نهو دي چ كهن ..

﴿ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ ۖ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بَغْيَرِ
 هُدَىٰ مِنَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴾ ﴿٢١٤﴾ فيجا نه گهر وان بهرسفا ته نه دا
 وچو كيتاب نه نينان ، ووان چو هيجهت ل سهر گوتنا خو نه مان ، تو بزانه كو هه ما نهو
 دويكه فتنا دلچوونين خو دكهن وچو ددي نه ، وكهس ژ وي بهرزه تر نينه بي دويكه فتنا
 دلچوونين خو بكهت بي وي هيدا به تهك ژ نك خودي هه بت . هندي خودي به بهري
 وي ملله تي زردار ناده ته حهقي بي بي نه مري يا خودي بكهت ، وي ل توخويين وي
 بدانت .

﴿ وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴾ ﴿٢١٥﴾ و ب راستي مه ژ دلوفاني قورناني
 بؤ ملله تي ته نهى موحه ممد يا بهر فرهه وناشكه راكري ، دا بهلكي نهو بي را خو لي
 بيننه فه ، وعيهر تي بؤ خو ژي بگرن .

و د گهل هندي ژي كو گهلهك ژ وان باوهري بي بي نائين ، بهلي عهر د چو جارن
 ژ وان كه سان قالا نابت بين ل خيري دگهريين وقه نجي بي دخوازن ، لهو نايه تي ل فيري

نیشارهت دا هندهك ژ فان رهنګه مرّوفان : ﴿الَّذِينَ آتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ﴾ وَاِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ قَالُوْا ءَاْمَنَّا بِهِ ؕ اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِيْنَ ﴿٢٠٨﴾ ٢٠٨ ٢٠٧ ٢٠٦ ٢٠٥ ٢٠٤ ٢٠٣ ٢٠٢ ٢٠١ ٢٠٠ ١٩٩ ١٩٨ ١٩٧ ١٩٦ ١٩٥ ١٩٤ ١٩٣ ١٩٢ ١٩١ ١٩٠ ١٨٩ ١٨٨ ١٨٧ ١٨٦ ١٨٥ ١٨٤ ١٨٣ ١٨٢ ١٨١ ١٨٠ ١٧٩ ١٧٨ ١٧٧ ١٧٦ ١٧٥ ١٧٤ ١٧٣ ١٧٢ ١٧١ ١٧٠ ١٦٩ ١٦٨ ١٦٧ ١٦٦ ١٦٥ ١٦٤ ١٦٣ ١٦٢ ١٦١ ١٦٠ ١٥٩ ١٥٨ ١٥٧ ١٥٦ ١٥٥ ١٥٤ ١٥٣ ١٥٢ ١٥١ ١٥٠ ١٤٩ ١٤٨ ١٤٧ ١٤٦ ١٤٥ ١٤٤ ١٤٣ ١٤٢ ١٤١ ١٤٠ ١٣٩ ١٣٨ ١٣٧ ١٣٦ ١٣٥ ١٣٤ ١٣٣ ١٣٢ ١٣١ ١٣٠ ١٢٩ ١٢٨ ١٢٧ ١٢٦ ١٢٥ ١٢٤ ١٢٣ ١٢٢ ١٢١ ١٢٠ ١١٩ ١١٨ ١١٧ ١١٦ ١١٥ ١١٤ ١١٣ ١١٢ ١١١ ١١٠ ١٠٩ ١٠٨ ١٠٧ ١٠٦ ١٠٥ ١٠٤ ١٠٣ ١٠٢ ١٠١ ١٠٠ ٩٩ ٩٨ ٩٧ ٩٦ ٩٥ ٩٤ ٩٣ ٩٢ ٩١ ٩٠ ٨٩ ٨٨ ٨٧ ٨٦ ٨٥ ٨٤ ٨٣ ٨٢ ٨١ ٨٠ ٧٩ ٧٨ ٧٧ ٧٦ ٧٥ ٧٤ ٧٣ ٧٢ ٧١ ٧٠ ٦٩ ٦٨ ٦٧ ٦٦ ٦٥ ٦٤ ٦٣ ٦٢ ٦١ ٦٠ ٥٩ ٥٨ ٥٧ ٥٦ ٥٥ ٥٤ ٥٣ ٥٢ ٥١ ٥٠ ٤٩ ٤٨ ٤٧ ٤٦ ٤٥ ٤٤ ٤٣ ٤٢ ٤١ ٤٠ ٣٩ ٣٨ ٣٧ ٣٦ ٣٥ ٣٤ ٣٣ ٣٢ ٣١ ٣٠ ٢٩ ٢٨ ٢٧ ٢٦ ٢٥ ٢٤ ٢٣ ٢٢ ٢١ ٢٠ ١٩ ١٨ ١٧ ١٦ ١٥ ١٤ ١٣ ١٢ ١١ ١٠ ٩ ٨ ٧ ٦ ٥ ٤ ٣ ٢ ١ ٠

خودى نه گوهارتی ، نهو باوهری ب قورنای و موحه ممدی ژى - سلاف لى بن - دینن . وه کی شاهی حه به شه نه جاشی وهه فالین وی ، وسلمانى فارسى ، وعه بدللاهی کورى سهلامى ، وهدر ئیکى وه کی وان ژ مه زن وزانایین جوهری وفلان بین باوهری ب قورنای ئینای .. نهوان نه گهر نهف قورنانه بو بیسه خواندن ، نهو دى بیژن : مه باوهری بى ئینا ، هندى قورنانه حه قى یه ژ نک خودی مه ، وهندى نه مین بهری هاتنه خوارا وی نه م د موسلمان وخودى ناس بووین مه باوهری ب خودى هه بوو ، نه م چافه پری پیغه مبهرى دویمه یى بووین .

وچونكى فان رهنګه خودان باوهران دو جارن باوهری ئینایه : جاره کی ده می وان باوهری ب وی کیتایى ئینای یا خودى بهری قورنایى ئینایه خواری ، وجاره کی ده می وان باوهری ب قورنایى ئینای .. ژ بهر فى چه ندی خیرا وان ژى دو جاره کی دى ئیته دان : ﴿أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرْتَبٍ بِمَا صَبَرُوا وَبِأَلْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ﴾ ٢٠٨ ٢٠٧ ٢٠٦ ٢٠٥ ٢٠٤ ٢٠٣ ٢٠٢ ٢٠١ ٢٠٠ ١٩٩ ١٩٨ ١٩٧ ١٩٦ ١٩٥ ١٩٤ ١٩٣ ١٩٢ ١٩١ ١٩٠ ١٨٩ ١٨٨ ١٨٧ ١٨٦ ١٨٥ ١٨٤ ١٨٣ ١٨٢ ١٨١ ١٨٠ ١٧٩ ١٧٨ ١٧٧ ١٧٦ ١٧٥ ١٧٤ ١٧٣ ١٧٢ ١٧١ ١٧٠ ١٦٩ ١٦٨ ١٦٧ ١٦٦ ١٦٥ ١٦٤ ١٦٣ ١٦٢ ١٦١ ١٦٠ ١٥٩ ١٥٨ ١٥٧ ١٥٦ ١٥٥ ١٥٤ ١٥٣ ١٥٢ ١٥١ ١٥٠ ١٤٩ ١٤٨ ١٤٧ ١٤٦ ١٤٥ ١٤٤ ١٤٣ ١٤٢ ١٤١ ١٤٠ ١٣٩ ١٣٨ ١٣٧ ١٣٦ ١٣٥ ١٣٤ ١٣٣ ١٣٢ ١٣١ ١٣٠ ١٢٩ ١٢٨ ١٢٧ ١٢٦ ١٢٥ ١٢٤ ١٢٣ ١٢٢ ١٢١ ١٢٠ ١١٩ ١١٨ ١١٧ ١١٦ ١١٥ ١١٤ ١١٣ ١١٢ ١١١ ١١٠ ١٠٩ ١٠٨ ١٠٧ ١٠٦ ١٠٥ ١٠٤ ١٠٣ ١٠٢ ١٠١ ١٠٠ ٩٩ ٩٨ ٩٧ ٩٦ ٩٥ ٩٤ ٩٣ ٩٢ ٩١ ٩٠ ٨٩ ٨٨ ٨٧ ٨٦ ٨٥ ٨٤ ٨٣ ٨٢ ٨١ ٨٠ ٧٩ ٧٨ ٧٧ ٧٦ ٧٥ ٧٤ ٧٣ ٧٢ ٧١ ٧٠ ٦٩ ٦٨ ٦٧ ٦٦ ٦٥ ٦٤ ٦٣ ٦٢ ٦١ ٦٠ ٥٩ ٥٨ ٥٧ ٥٦ ٥٥ ٥٤ ٥٣ ٥٢ ٥١ ٥٠ ٤٩ ٤٨ ٤٧ ٤٦ ٤٥ ٤٤ ٤٣ ٤٢ ٤١ ٤٠ ٣٩ ٣٨ ٣٧ ٣٦ ٣٥ ٣٤ ٣٣ ٣٢ ٣١ ٣٠ ٢٩ ٢٨ ٢٧ ٢٦ ٢٥ ٢٤ ٢٣ ٢٢ ٢١ ٢٠ ١٩ ١٨ ١٧ ١٦ ١٥ ١٤ ١٣ ١٢ ١١ ١٠ ٩ ٨ ٧ ٦ ٥ ٤ ٣ ٢ ١ ٠

وان دئیتنه دان ژ بهر باوهری ئینانا وان ب قورنایى وبهری هنگی ب کیتابا وان یا بووری ، و ژ بهر صهبرا وان ژى کیشای ل سهر وی نه خوشی یى یا گه هشتی یه وان سهرا باوهری ئینانا وان ب ئیسلامى .

پاشی نایهت به حسى هندهك ژ سالوخته تین فان خودان باوهران بو مه ده سنیشان دکهت ، دا نه م وان بنیاسین وچاف ل وان ژى بکهین .

سالوخته تى ئیکى : ﴿وَبِأَلْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ﴾ یه عنى : نهو ب باشی یى خرابی یى پاشفه دهن ، نه گهر ئیکى خرابی یهك د دهر حهقا وان دا کر نهو بهرانبهر وی خرابی یى

باشی یه کیّ د گهل وان دکهن .. وئه فئه ژ صهبریّ ب خو ژى بلندتر و گه لهك
ب زه حمه تتره .

نه گهر كه سهك خرابی یه کیّ بگه هینته ته ، و کریتی یه کیّ د دهر حهقا ته دا بکته ،
و تو صهبریّ ل سهر وی کارى وی بکهی و کهربا خو دا کهی و تولی ژى نه ستینی ووی
عهفی بکهی .. ئه فئه صهبرال سهر نه خوشی ییّ یه ، وئهو کهسیّ فیّ چه ندیّ بکته
خیره کا مهن دى گه هتیّ ، به لیّ مه سهله بگه هته ویّ دهره جیّ تو نه ب تنیّ کهربا
نه فسا خو دا کهی ، به لکی پیّ ل مهنی یا نه فسیّ بدانی .. نه ب تنیّ ل وی بیوری و تولی
خو ژى نه ستینی ، به لکی تو رابی قه نخی ییّ د گهل وی کهسی بکهی ییّ خرابی
گه هاندی یه ته ، ئه فیّ چه ندیّ هندهك زه لامین و هسا بیّ دقین نه عصا بین پیلا یی هه بن !
وئف خودان باوهره دوه سانه .

سالوخه تیّ دوویّ : ﴿ وَمَا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴾ و ژ وی رزقیّ مه دایه وان نهو
مالی د رپکا خیریّ و باشی ییّ دا خهرج دکهن ، چونکی نهو دزانن مال مالیّ خودیّ یه
کری یه د ده ستین وان دا ، چی گا فا فیّ دى هیلته ل نک وان ، وچی گا فا فیّ دى ژى
ستیت وده ته هنده کین دى .

سالوخه تیّ سی ییّ : ﴿ وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ
سَلَّمْ عَلَيْكُمْ لَا تَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ﴾ نه گهر وان گوهل گوتنه کا نه حهق بیت ، نهو
گوهداری یا وی نا کهن ، و بهریّ خو ژى وهر دگیپن ، و دبیزنه وان که سان بین ویّ
نه حهقی ییّ دکهن و دبیزن : کریارین مه بین مه نه ، و کریارین هه وه بین هه وه نه ، و گونه ها
هه وه ل سهر هه وه یه ، وئهم خو ب ره ددا هه وه فسه موژیل نا کهین ، و ژ خیریّ پیقه تر
هه وه ژ مه گوهل چو نابت ، وئهم ل دو یف نه زانینا هه وه هه وه نااخیقین ، چونکی مه
رپکا نه زانان نه فیّت وئهم حهز ژى نا کهین .

و خودان باوهر بلا باش ده شیار بن ، و بزنانن کول دریزی یا رپکیّ دى وان گو
ل گه لهك نه زمان دریزان بت گوتنن وه کیّ خو د دهر حهقا ئیسلامیّ و پیغه مبهری دا

- سلاف لى بن - دبیژن ، بلا ئەو خو ب رەددا وان فە موزیل نە کەن ، ئەو بلا حەقی یا خو بیژن و بە لاف بکەن ، و خودی کەفیلە بە لا نە یارین وان ژ وان فە کەت ، یان هیدایەتی ب رزقی وان بکەت :

﴿ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴾ ﴿٢١﴾
 ھندی تویی - ئەی موحەمەد - تو تەو فیقا وی کەسی بو هیدایەتی نادەی و هیدایەتی ناکە یە رزقی وی یی تە هیدایەتا وی بقیت یان تول سەر هیدایەتا وی یی مجد ، چونکی هیدایەت ب دەستی تە نینە ، ئەو ب دەستی خودی یە ، هەچی یی وی بقیت ئەو بەری وی بدەتە ئیمانی ئەو وی ب هیدایەت دئینت ، و تەو فیقا وی ددەت ، و ئەو ب وی زانترە یی هیژای هیدایەتی بت لەو وی ب هیدایەت دئینت .

و بارا پتر ژ زاناین تەفسیری و سیرەتی ل وی باوەرینە کو ئەف نایەتە د دەر حەقا ئەبوو طالبی مامی پیغەمبەری دا - سلاف لى بن - ھاتبوو خواری ، دەمی ئەو کەفتی یە بەر سە کەرانا مرنی پیغەمبەر - سلاف لى بن - گەلەك ما پیغە دا ئەو باوەری یی بینت ، بەلی وی ب یا کافرین ئویجاخا خو کەر ، و شاھدە نەدا ، و ل سەر کوفری چوو ، و پیغەمبەری - سلاف لى بن - گەلەك ب فی چەندی نەخۆش بوو ، و هیشی یا وی ئەو بوو مامی وی شاھدە بدەت دا ئەو بشیت مەھدەری بو بکەت ، بەلی هیفی یا وی ب جە نەھات و مامی وی ب هیدایەت نەھات .

﴿ وَقَالُوا إِن نَّتَّبِعِ الْهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفَ مِنْ أَرْضِنَا أَوَلَمْ نُمَكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا آمِنًا يُحْيِي إِلَيْهِ نَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا مِنْ لَدُنَّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴾ ﴿٢٢﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ قَبْلِكَ مَعِيشَتَهَا فَبَلَكَ مَسِيكُنْهُمْ لَمَ نَسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٢٣﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْهِمْ ءَأَبْتُنَا ءِمَّا مَهْلِكِ الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٢٤﴾ وَمَا أَوْتِيْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّعِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَّا لَهَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ءَأَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٢٥﴾

أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعَدَا حَسَنًا فَهُوَ لَئِيهِ كَمَا مَتَّعْنَاهُ مَتَّعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٦٦﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٧﴾ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا ۖ تَبَرَأْنَا إِلَيْكَ ۖ مَا كَانُوا إِبَّانًا يَعْبُدُونَ ﴿٦٨﴾ وَقِيلَ أَذْعَبُوا شُرَكَاءَ كُفْرًا فَدَعَوْهُمُ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ ۖ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَسْتَدُونَ ﴿٦٩﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٠﴾ فَعَمِيَّتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٧١﴾ فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٧٢﴾ ﴿

هيجده ته کا که فنه نوى هديه نهو که سين دليين خو دبه نه دزاتي يا فى دينى ، ونه ياره تى يا فى هيدايه تى يا قورئان بى هاتى بو خو دگرن ، ههر جاره کا ژ وان هاته خواستن نهو شريعه تى نيسلامى ل سهر خو ب کار بينن ، ودويکه فتننا وى حقى بى بکه ن يا د قورئانى دا هاتى .. دگوتن وديتون : ﴿ إِنْ تَتَّبِعِ الْهُدَىٰ مَعَكَ تَتَّخِطَّ مِنْ أَرْضِنَا ﴾ نه گهر نه م د گهل ته دويکه فتننا هيدايه تى بکه ين ، نه م ب کوشستن وگرتن وتالانکرنا مالى دى ژ عهردى مه نيينه ره فاندن !

وباش هزرا خو دگوتنا وان دا بکه : ﴿ إِنْ تَتَّبِعِ الْهُدَىٰ ﴾ يه عنى وان باوهرى هديه کو نهوا پيغه مبه ر بى هاتى هيدايه ت وحقى يه ، نه رى پا بوچى نهو ل دويف ناچن وکارى بى ناکه ن ؟

نه گهر تو به حسى شهريعه تى نيسلامى بو بکه ي ، وباشى بين فى شريعه تى بو بيژى ، نهو دى بيژن : راسته نيسلام دينه کى گله کى پيروزه ، وهه ر تشته کى شريعه ت بى هاتى فايدى مروفى بى تيپدا هدى .. بيژى : پا بوچى نهف شريعه ته بى حاکم نه بت ؟

دى ل بهر سفا ده سته برايين خو ژ کافرين مه که هى زفرن : ﴿ إِنْ تَتَّبِعِ الْهُدَىٰ مَعَكَ تَتَّخِطَّ مِنْ أَرْضِنَا ﴾ ل دور وره خين مه ههمى کافرن ، وحوکم وده سهلات يا وان ه ،

وهەر جاره كا وان فیا ئەو ناهیلن خو ئەم ب رحەتی ل مالین خو روینین ، ئەو دی مە
 ژ سەر عەردی مە رەفین ، قیجا چاوا ئەم دویکەفتنا وی هیدایەتی بکەین یا تو مە بو
 داخواز دکە ، و ئەو ئەو ه یا کافران بی نەخۆش ؟

خودی دکەفن دا بەرسفا وان دایە و گۆتی یە : ﴿ اَوْلَم تُمْكِن لَهُمْ حَرَمًا ءَامِنًا يُجِبِي
 اِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رَّزَقًا مِّنْ لَّدُنَّا وَلٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٧﴾ ئەری ما مە ئەو
 ل جەهەکی تەنا نەدانایە ، یی کو مە ل سەر خەلکی حەرامکری خوینی لسی برپژن ،
 جەهەکی ب خیر و بەرە کەتە ، یی تژی خیر و خیراتە ، ژ بەری هەر تەشتە کی دئیتە ویری
 ویی لسی هەدی ؟ ئەو رزقە کە ژ نک مە مە دایە وان ، بەلی پتری یا وان بەی قی
 چەندی نزان ، وشوکر خودی سەرا وان قەنجی یان ناکەن ، لەو ترسا وان ژ کافرین بی
 دەسەلات پترە ژ ترسا وان ژ خودی خودانی عەرد و عەسمانان .

ئەگەر ترسا مە ئەو بت کافر ژ بەر دویکەفتنا مە بو قورئانی خیرین خو ژ مە بپن ،
 خودی مە ل وی راستی بی ناگەھدار دکەت یا ئەم ل دەمی (هەزیمە نەفسی) ژ بیرا
 خو دبین ، کو ولاتی مە هەند خیر و بەرە کەت تیدا هەنە ئەگەر ئەم خو لی بکەینە
 خودان ئەو کافرین ئەم خو ژی دترسینین بین و هیقی بی ژ مە بکەن ئەم مەرحەبایی ل وان
 بکەین ! بەلی مەسەلە ژ دەستدانا مە یە بو کەسینی یا مە حەتا وە لسی هاتی خو ئەو
 ل بەر نائین ئەم دویفەلانکین وان ژی بین !

پاشی قورئان راستی یە کی ل بەر چاقین وان ددانەت : ﴿ وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ بَطَرَتْ
 مَعِيشَتَهَا فَيَلَاكَ مَسْكِئُهُمْ لَمَّا تَسْكَنُ مِنْ بَعْدِهِمْ اِلَّا قَلِيْلًا ۗ وَكُنَّا لِحُنُ الْاَوْرَثِيْنَ ﴿٧٨﴾
 کو فرا ب نەمەتی ئەوا مروقی ژ شوکری ددەتە پاش ، وی هی و بەتران دکەن ، ئەو ه
 حالی وەر دگپرت و نەمەتی ژ خودانی دستینت ، خودی دپرت : خەلکی گەلەک گوند
 و باژیران هەبوون مە ئەو تی برن دەمی ژیارا وان ئەو ژ بیرقە برین ، و بەری وان
 ژ باوهری یا ب پتە مەهران وەر گپرای ، قیجا شوکر خودی سەرا نەمەتین وی نەکری
 و ب قەنجی بین وی کافر بووین و د سەر دا چووین ، قیجا ئەوین هە جەین وانە هیشتا

پشتی وان کیم جه ژ وان تی نه بن ئافا نه بوینه ، وئهم بووین مه میرانگری یا وان کری مه ئه و مراندن وجهی وان هیلا فاللا ، پاشی پشتی هنگی ئه و دی دزقرنه نک مه ، وئهم ل دویش کریرین وان دی وان جزا ددهین .

مه عنا : نه لادانا شریعه تی و کوفرا ب وی هیدایه تی یا پیغمبر پی هاتی ئه وه مه ژ نه ماننی دپاریژت و ژ خه طه را کافران دوبر دکهت .. نه خیر ! کوفرا ب نعمه تین خودی ولادانا شریعه تی وی یه شهر مزاری یا دین و دنیا بی دگه هینته مه .

مه زنین قوره یشی یان هزر دکر نه گهر وان باوهری ب هیدایه تا ئیسلامی ئینا ، ئه و ملله تین ل دؤر وره خین وان ههین دی ب سهر وان دا گرن و وان تی بهن ، له و پتر ژ بیست سالان وان بهرگری یا ئیسلامی کر ، به لی دیروکی بنه جه کر کو روژا وان باوهری ب ئیسلامی ئینای وخو دایه د گهل کاروانی باوهری بی د کیمتر ژ بیست سالان دا دنیا ل بهر وان فه بوو ، وسهرین مه زن ل بهر به ژنا وان هاتنه چه ماندن .. و دیروک هیشتا یا ئاماده یه بو دوباره کرنا دیمه نی ، بو بلند کرنا ههر ملله ته کی سه ری خو ب دورستی بو خودی بچه مینت و ئالایی ئیسلامی بلند هلدت .

و ل بهر په رین دیروکی بین که فن و بین نوی بزقرن دی بینن چو ملله ت نه چووینه هیلاکی هه تا وان نه یاره تی یا حه قی بی بو خو نه کریه ری باز ، و دوژمناتی یا دینی و پیغمبران بو خو نه کریه شیواز :

﴿ وَمَا كَانَ رُؤُكُمُ الْمَهْلِكُ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمَمَةٍ رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْهِمْ ءآيَاتِنَا وَمَا كُنَّا مَهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴾ ﴿٤٥﴾ د دیروکی دا قهت نه بوویه کو خودایی ته - نه ی موحه مه د - گوند و باژیر تی برین هه تا وی پیغمبره ک بو وان نه هنارت بت ریکا دورست نیشا وان بدهت ، و وان گوهداری یا وی نه کریت و ب کوفری زوژداری ل خو کریت ، وخو هیژای تیبری کریت .. و ل سهر ده می ته ژ ی نه ی موحه مه د خودی وان باژیرین ل دؤر وره خین (مه که هی) ههین تی نابهت هه تا نه و د ناف ماکا وان دا - کو مه که هه - پیغمبره کی نه هنیرت ، ئایه تین مه بو وان بخوینت ، و نه بوویه کو ئهم چو

گوند (وباژیران) تی بهین نه گهر مروژین وان ب کوفر و گونسه هکاری بی دزورداری
ل خو نه کربت ، و خو هیژای عهزابدانی نه کربت .

نهفه .. د گهل کو دنیایی همی بی چو بهایی خو ل نک خودی نینه هتا نهو
سه رکه فتن وشکه ستنی ب وهر گرتن وژده ستدانا دنیایی بیفت : ﴿ وَمَا أُوتِیْتُمْ مِّنْ شَیْءٍ
فَمَتَّعُ الْحَیْوةِ الدُّنْیَا وَزَیْنَتُهَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَیْرٌ وَأَبْقَىٰ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿۱۰۰﴾ ﴾ تهرازی یا راست
و دورست نهفه یه یا نهو کهس ژ بیرا خو دبهن نهوین هیجهتا نه دو بیکه فتننا خو بو
شریعه تی دکهنه ژده ستدانا دنیایی ، خودی دیبژت : گهلی مروژان ! ههر تشسته کی بو
هده هاتی یه دان ژ مال و عویالی و پهرتالی دنیایی ، ههما نهو خوشی یه کا بهرو هخته هوین
دقی دنیایی دا چنده کی خوشی بی بی دبهن ، و خهمله کا ژی کورته ل بهر ههوه دئیته
شرینکرن ، و تشتی ل نک خودی بو وان هه ی یین گوهداری یا وی دکهن چیتر
و بهرده و امتره ، چونکی نهو ههر و ههر دی مینت و خلاس نابت ، نهروی فیجا ما ههوه
عدهقل نینه هوین هزرین خو بی بکهن ، و باشی بی ژ خرابی بی بی فاقیرن ؟

کیژ چیتره : مروژ ب بی نهمری یا خودی و کوفر ب دینی وی دنیایه کا بهرو هخت
ب دهست خو فه بینت و ناخرهتا بهرده و ام ژ دهست بدت ؟ یان ژی مروژ
ب دو بیکه فتننا دینی خودی ژینه کا نه بهدی و ههر و ههر ل ناخرهتی بگه هیتنه خو نه گهر خو
نهو بته نه گهرا ژده ستدانا ژینا دنیایی یا بهرو هخت ؟

﴿ اَقْمِنْ وَعَدَّئْهُ وَعَدًّا حَسَنًا فَهُوَ لَیْقِیْهِ كَمَنْ مَّتَّعْتَهُ مَتَّعَ الْحَیْوةِ الدُّنْیَا ثُمَّ هُوَ یَوْمَ
الْقِیَمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِّیْنَ ﴿۱۰۱﴾ ﴾ نهروی فیجا هه چی بی مه سوژهک ب به حه شتی دایی
ژ بدنی یین خو ژ بهر گوهداری یا وی بو مه ، نهو ههر دی گه هته وی سوژی یا بو
هاتی یه دان ، وه کی وی یه بی مه خوشی یا ژینا دنیایی دایی ، فیجا وی خوشی پی بر ،
و خوشی یا بهرو هخت ب سهر خوشی یا بهرده و ام نیخست ، پاشی نهو ل روژا قیامه تی دی
ژ وان بت یین بو حسیب و جزای هاتینه ناماده کرن ؟

نه .. ههردو دهستهک وه کی نیک نابن ! فیجا ههر نیک ویا وی دقیت .

و ب هلكه فتنا به حسكرنا ژ ژينا بده وامل ناخه تي سوورته ديمه نه كي ژ ديمه نين قيامه تي بو مه بدرچاڤ دكته ، ده مي كافر وموشرك شه رمزار دين ، وهه ر ئيك ژ وان روي ب روي دكفته بهر انبه ر راستي بي : ﴿ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٦﴾ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَأْنَا إِلَيْكَ مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ ﴿٦٧﴾ وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمُ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَسْتَدُونَ ﴿٦٨﴾ ۞

روژا خودی گازی وان دكته بين د دنيايي دا شريك بو خودی د پرستني دا دانانين وديبوتی : كانی نهو شريكين هه وه ژ دره و دگوت كو نهو شريكين منن ؟

نهوين هيژاي عذابي بووين ، كو گازيكه رين كو فرينه ، ده مي بهر سفي ددهن ديپون : خودايي مه نهوين هه نه بين نه د سهر دا برين ، مه نهو د سهر دا برن وه كي نه د سهر دا چووين ، نه ژ پشته فاني و ب سهر يخستنا وان دبه رينه ، وان پرستنا مه نه دكر ، بهلكي وان پرستنا شه يتانان دكر .

وهنگي دي بو وان بين شرك كرى نيته گوتن : كانی هوين گازی وان شريكان بكنه بين هه وه ژبلي خودی پرستن د دنيايي دا بو دكر ، فيجا نهو ژ بي عقلی يا خو دی گازی وان كهن ، يا ژ وان فه نهو دی د گازی يا وان نين ، بهلي كه سهك ژ وان د بهر سفي نائي ، وهنگي نهو عذابي ب چاڤ دي بينن ، و نه گهر نهو د دنيايي دا هاتبانه سهر حدي بي نهو نه دهاتنه عذابان .

وزفرين ل ديمه ني شه رمزاري بي ، سياره گازی بو وان دنيته ناراسته كرن : ﴿ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٩﴾ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٧٠﴾ فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٧١﴾ ﴾ روژا خودی گازی وان دكته ، وديبوتی : هه وه چ بهر سف دابو ويغه مبه ران د وي تشتي دا بي مه نهو بو هه وه بي هنار تين ؟

هنگی وان چو هیجده نامینن ، ونه نزانن دی ب چ تشتی بهرسقا خو دهن ،
 فیجا نهو پسیاری ژ نیک ودو ناکهن کانی نهو دی چ بهرسقی دهن .
 خودی دبیزت : فیجا ههچی بی ژ وان تویه بکته ، وپه رستنا خودی ب تنی بکته ،
 وکاری ب وی بکته یا خودی وپیغهمبهری وی فهران بی کری ، نهو ژ وانه یین
 ل دنیا بی وئاخره تی دسه رکه فتی .

﴿وَرَبُّكَ خَلَقَ مَا يَشَاءُ وَمِخْتَارًا ۗ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ ۗ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٦﴾ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ ۗ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٦٧﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ الْمَالَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَاءٍ ۗ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٦٨﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٦٩﴾ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧١﴾ وَتَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ۗ فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٧٢﴾﴾ .

د فی پارچه یی دا ژ سووره تی نایهت بهحسی شیانا خودی یا بی توخویب ل سه رکرن
 وئافراندنا ههه تشته کی وی بقیهت دکهن ، وئاشکههرا دکهن کو هلبیژارتن وحوکم
 وریشه برن یین وینه : ﴿وَرَبُّكَ خَلَقَ مَا يَشَاءُ وَمِخْتَارًا ۗ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ ۗ سُبْحَانَ اللَّهِ
 وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾﴾ ئەه موحه ممهه د ! وه نینه وه کی نهو هزرر دکهن ده می
 دبیزن : ئەم دوپکه فتنه هیدایه تی د گهل ته ناکه یین دا کافر مه ژ عهردی مه نه ره فینن ،
 چونکی وان ههه مافی هلبیژارتن ونه هلبیژارتنی نینه ، خودایی ته وی تشتی دئا فرینت یی
 وی بقیهت ، ووی ژ بهنی یین خو هل دبیزرت یی وی بقیهت ، وکه سی چو کار وهلبیژارتن

د دهستی دا نینه ، بهلکی ههما ئهو چهنده ب خودی ب تنیّه ، ودقیّت ئهو ب هلبزارتنا خودایی خو درازی بن ، چونکی خودایی وان چیتر ژ وان وی تشتی دزانت یی مفایی وان تیدا ، یی پاک و پیروز بت ئهو خودا ژ وی شرکی یا ئهو ب وی دکهن .

ومروقی ئهف باوهری به د دلی دا ئاکنجی بت قهت کوفاندار نابت ل سهر وی تشتی ژ دهستان دهر کفتی ، و ب خهم ژی ناکهفت سهر وی تشتی ئهو نه گههتی ، چونکی ئهو دی زانت خودی به بو وی هل دبژیرت ، وهر چاوا بت هلبزارتنا خودی دی ژ یا وی باشتر بت .

﴿ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴾ ﴿٦٦﴾ و خودایی ته دزانت کانی چ د سنگین بهنی یین وی دایه و کانی ئهو چ ناشکرا دکهن ، چو تشت ل بهر وی بهرزه نابت ، وزانینا وی دوری ل ههمی تشتان دگرت ، لهو هلبزارتنا وی ژ یا وان ههمی یان دورستتر وینه جهتره .

قیجا مادهم هویه ئهوه یی ب دورستی هیژای خوداینی و پهرستن ، یی کول دهسپیکی ودیماهی یی حمدا وی دئینه کرن : ﴿ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَى وَالْآخِرَةِ ۗ وَهُوَ الْحَكِيمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴾ ﴿٦٧﴾ خودایی ههوه (نه للاه) ئهوی هلبزارتن و نافراندن یا وی ئهوه ئهو خودا یی ژ وی پیفته تر چو خوداین دی یین راست نه ههین ، حممد وشو کرا جوان د دنیایی وئاخره تی دا بو وی به ، وحو کمرداری یا د ناقبهرا خه لکی ژی دا یا وی به وهوین پستی مرنا خو بو حسیب و جزایی دی زقرنه نک وی .

وپشتی فان نایه تی بوری ئهم ل شینا خودی یا بی تو خوب ناگهدار کرین نایه تی د دویف دا بهری مه دا هندهک نشانین مه زنی یا خودی یین کول عهرد وعه سمانی دبه لاف ، وگوت : ﴿ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلُ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ ۗ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴾ ﴿٦٨﴾ ئهی موحممد تو بیژره وان : هوین

ئەى گەلى مەرفان بېئەنە من : ئەگەر خۇدى شەفى ل سەر ھەو ەبەردەوام بەھىلت ھەتا رۇزا قىامەتى ، ژبلى خۇدى كى ھەبە رۇناھى بەكى بەتە ھەو ؟ ئەرى ما ھەو ەباش گۇھ لى نابت ؟

ئەف رۇزا رۇناھى بى بۇ مە د گەل خۇ دىئەت ، چىكرى بەك ژ چىكرى بىن خۇدى بە ، ئەگەر وى بىئە ئەو دى وى بەت ۋەھەر ۋەھەر ل مە كەتە تارى ، ھنگى ژبنا مە ل سەر روى بى عەردى ب رېئە ناجت .. وشەف ژى ھەر ۋەسا : ﴿ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بَلِيَلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴾ (۷۶) تو بېئە وان : بېئەنە من ئەگەر خۇدى رۇزى ل سەر ھەو ەبەردەوام بەھىلت ھەتا رۇزا قىامەتى ، ژبلى خۇدى كى ھەبە شەفە كى بۇ ھەو ەبىئەت ھوبن تىدا فەھەوبىن ۋەنا بن ؟ ئەرى ما ھوبن ب چافىن خۇ جودابوونا رۇزى وشەفى نابىن ؟ وما ھوبن نزانن ئەو ھەردو چ نەمەتن خۇدى د گەل ھەو ەكرىن ؟

﴿ وَمِنْ رَحْمَتِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِي وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴾ (۷۷) ژ رەھم ۋەلدۇفانى يا خۇدى ب ھەو ەبرى گەلى مەرفان وى شەف ۋەرۇژ بىن داىنە ھەو ەوى ئەو بىن ژبك جودا كرىن ، فىجا وى شەف يا تارى كرى ، دا ھوبن لى فەھەوبىن ۋەشېن ھەو ەتىدا تەنا بن ، ووى رۇژ بۇ ھەو ەيا رۇھن كرى ، دا ھوبن تىدا ل بەر رزقى خۇ بگەرىبن ، ودا ھوبن شوكر وى بكەن سەرا قەنجى بىن وى د گەل ھەو ەكرىن .

ول وى دەمى بەرى مە ل مەزنى يا فان نىشانىن گەردوونى ئايەت ب خافلەتى فە مە فەدگۇھىز تە دىمەنە كى دى بى مەزن بەلى فى جارى ژ دىمەن ب رۇزا قىامەتى ، دەمى كافر ۋەموشرك ستوخوار ل بەرانبەر ئەمرى خۇدى رادو ەستن ، ۋەسىار ژ وان دىئەتە كرن :

﴿ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴾ (۷۸) وَتَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتُرُونَ ﴾ (۷۹)

ورپوڙا خودی گازی فان موشرکان دکهت ، ودیپڙت : کانی هه ڦشکین من بین هه وه
 د دنیایی دا ژ دره و دگوت کوئو شریکین منن ؟ و ژ ناف هدر ملله ته کی ژ وان
 ملله تین دره و پیکه ر مه شاهده ک ئینادر ، دا شاهده یی ل سهر وی شرکا وان بدهت یا
 وان د دنیایی دا کری ویی دروین دهر یخستنا وان د گهل پیغه مبه ریڼ خو کری ، فیجا
 مه گوته وان ملله تان بین دهر و ب ویی کری یا پیغه مبه ریڼ وان یی ژ نک خودی هاتین :
 کانی هیجه تا خو ل سهر ویی شرکی بین یا هوین دکنه ، فیجا وان هنگی زانی کو
 هیجه تا راست یا خودی یه ل سهر وان ، وکو حقی بو خودی یه ، وتشتی وان دره و پی
 ل خودایی خو ذکر چوو ، وچو مفا نه گه هانده وان ، بهلکی زیان گه هانده وان وئو
 برنه ناگری جهنده می .

و ب فی چنده سوورته تی ته عقیبا خو ل سهر سه رها تی یا مووسای د گهل فیرعه ونی
 ب دویماهی ئینا ، دا دهست ب فه گپرینا سه رها تی یا فاروونی بکته ، ئهو دهوله مندی
 مال و مالدار یی وی ئهو د سهر دا بری وطوغیان بو چپیکری .

﴿ إِنَّ قُرُونَكَ مِنَ قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَعِيَ عَلَيْهِمْ ۗ وَءَاتَيْنَاهُ مِنَ الْكُتُوبِ مَا إِنَّ
 مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
 الْفَرِحِينَ ۗ ﴾ وَأَتَّبِعْ فِي مَا ءَاتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ ۗ وَلَا تَسْرِ نَصِيبَكَ مِنَ
 الدُّنْيَا ۗ وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۗ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
 الْمُفْسِدِينَ ۗ ﴾ قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۗ أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن
 قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا ۗ وَلَا يُسْئَلُ عَن ذُنُوبِهِمُ
 الْمُجْرِمُونَ ۗ ﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ ۗ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا يَلْبِيتُ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قُرُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ۗ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا
 الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ تَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِّمَن ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ

﴿۸۸﴾ فَحَسَفْنَا بِهٖ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنتَصِرِينَ ﴿۸۹﴾ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَكَابُ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيَكَابُنَا لَا يُلْفُحُ الْكَافِرُونَ ﴿۹۰﴾ تِلْكَ الْأَدَاؤُ الْأَخِرَةُ لِمَنْ جَعَلَهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فُسَادًا ۗ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿۹۱﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِمَّا ۗ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۹۲﴾ ﴿۸۸﴾

وه کی مه گوتی : نه فیه سهرهاتی یه کا دی یه ژ سهرهاتی یین سهرداچوون و طوغیانی سوورته بۆ مه فه دگپرت ، پشتی سهرهاتی یا فیرعهونی ، ونه گهر سهرداچوونا فیرعهونی ژ بهر هیژ وده سههلاتا وی بت ، سهرداچوونا فیّ جاری یا قاروونی ژ بهر مالداری وده وله مندی یا وی بوو .. ونه گهر فیرعهون که سه کیّ خودی نه نیاس و ژ ملله ته کیّ کافر بت ، قاروون مرۆفکه بوو ژ خودان باوهران دهاته حسیبکرن و د نافع جفاکه کا خودیناس دا دژیا .

وسوورته ده میّ سهرهاتی یا قاروونی بۆ مه فه دگپرت جه وده میّ سهرهاتی بیّ ده سنیشان ناکت ، چونکی نهف چهنده ژ لایّ وهر گرتنا عبیره تیّ یا گرننگ نینه ، یا گرننگ نهوه قاروون ژ ملله تیّ مووسای بوو ، یه عنی : نهو زه لاهه کیّ ئسرائیلی بوو : ﴿۹۰﴾ إِنَّ قُرُونَ كَانَتْ مِنْ قَوْمِ مُوسَى ﴿۹۱﴾ ژ وی ملله تیّ بیّ فیرعهونی ودهسته کا وی زولم و زۆرداری یه کا مهزن لیّ کری ، مالیّ وان ژیّ ستاندنی وزه لامین وان کوشتین و ژنن وان بۆ خدامینی وره زاله تیّ هیلاینه ساخ ، خودی قهنجی د گهل فی ملله تیّ کر مووسا بۆ هنارت دا نهو ب فهرمانا خودیّ وان ژ دهستین فیرعهونی رزگار بکهت ، ووه سا چییوو ، نهو ملله تیّ هه ژار وته په سهر رزگار بوو ، وی ب خوّ حوکم ل خوّ کر ، ونه ما ئیدی نه یاره کیّ نه ژ وان بیّت ووان ب داریّ زۆرداری بیّ بهاژزت ، به لیّ هیشتا مووسایّ پیغه مبه رزگار که د نافع وان دا ، وچونکی بارا پتر ژ وان نهو بوون یین ل سهر

دهستیٰ فیرعهونی ودهسته کا وی هاتینه پهروهده کرن ، وان ژ ریځکا راست لادا ،
وحدهجی وی قهنجی یا مهزن یا خودی د گهل وان کری ژ بیرا خو بر ، نهو روژ ژ بیرا
وان چوون بین فیرعهونی نهو تیدا رهزیل دکرن وی ل دین ونامویس ومال وحالی وان
ددانا ، وان هند خو دیت نهو بی حوکمی ل خو دکهن ، ونهو ژینا خو وهکی وان دقیت
- نه وهکی دوزمنی وان دقیت - بی ب ریځهدهن ، ئینا هندهک ژ وان - بین دهستی وان
دچت ! - ریبازا فیرعهونی ب کراسهکی دی زراندهفه :

﴿ إِنَّ قَرُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ ﴾ قاروون ژ مللهتی موسای بوو

بهلی نهو د سهر پی بی خو دا چوو ، ووی خو ل سهر سهری وان مهزن کر ..
- ل سهر سهری کی ؟

- ل سهر سهری مللهتی خو نهوی نهو هنده سال بوو ژ دهستی خو مهزن کرن وطوغیانا
فیرعهونی دنالی ، نوکه جاره کا دی ژ دهستی گوغیانه کا دی بی دنالت ، طوغیانه کا
ژ رهنگه کی دی ، ونه ب دهسته کی بیانی بهلکی ب دهسته کی خویانی ! ب دهستی
قاروونی ، ونه گهرا طوغیانا قاروونی چ بوو ؟

نایهت بو مه ناشکهره دکهت : ﴿ وَءَاتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ

أُولَى الْقُوَّةِ ﴾ قاروون د سهر پی بی خو دا چوو وخو ل سهر سهری مللهتی خو مهزن کر
چونکی ماله کی بوش کهفتبوو دهستان ، خودی دیبژت : مه ژ گهنجینه بین مالی
تشته کی مهزن دابوو وی ، ههتا وی دهره جی هژماره کا مروقین ب هیژ نه دشیان بهس
کلیلین گهنجینه بین وی هلگرن ، قاروون نهوی ل سهر زهمانی فیرعهونی وهکی ههر
ئسرائیلی به کی دی هند نان نه بوو بخوت ، نه قرو پشته چوونا فیرعهونی هند خو دیت
دهر گههی رزقی ل بهر فهبوو ، هند خو دیت خودان زیړ وزینهت ، مال ومالداری ،
دوازه زه لامین ب هیژ وخودان شیان بهس کلیلین خزینه بین وی هل دگرتن .. گافا
وی خو ب فی رهنگی دیتی چ کر ؟

قورنان دبیژت : ﴿ فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ ﴾ و (بهغی) زۆرداری یه ، گافا وی خو زهنگین دیتی ئەو وەسا د خو گههشتن کو ئەو ژ خەلکی دی بلندتره ، ووی ژ بیرا خو بر کانی ئەو بەری هنگی چ بوو ، وئەف ماله ژ کیفه گههشتی یه وی ، قیجا ئەو رابوو زۆرداری ل خەلکی کر .. وئایدت بو مه ناشکەرا ناکەت کانی ئەو زۆرداری با وی ل مللەتی خو کری چ بوو ویا ب چ رەنگ بوو ، هیلا فەشارتی دا هەر رەنگه کی زۆرداری یا هەبت بیته سەر هزرا مه !

ودەمی قاروون ب مالدار یه خو د سەر دا چووی ووی زۆرداری ل مللەتی خو کری هەندەک ژ شیرەتکارین عەقڵدار ژ مللەتی وی ناخفتنا خیری گۆتی : ﴿ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴾ وَأَتَّبِعْ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴾ وان گۆتی : تو که یفا خو ب وی مالی نهینه یی ته هدی ، هندی خودی یه هەز ژ وان ناکەت بین به تران دبن وشو کرا وی نه کەن سەرا قەنجی بین وی . وتو ب وی مالی خودی دایه ته خیرا ناخهرتی بو خو بخوازه ، گوهداری یا خودی بکه ، وئەمری وی ل عەردی نەده ، وتو بارا خو ژ دنیایی ژی ژ بیر نه که ، خوشی یی ب تشتی حەلال بیه بەلی بی زیدە گافی ، وتو ب دانا خیران قەنجی یی د گەل خەلکی بکه ، کا چاوا خودی ب فی مالی قەنجی د گەل ته کری ، وتەعدایی یا ل خەلکی نه که ، چونکی خودی تهعدایی حەرام کری یه ، وتو بزانه هندی خودی یه هەز ژ خرابکاران ناکەت .

ئەفە ئەو شیرەت بوو یا خودان باوەران ژ مللەتی ئسرائیلی ل قاروونی کری ، ومسوگەر مووسا وهاروون دی ل بەراهی یا وان کەسان بن بین ئەف شیرەتە ل وی کری ، بەلی وه کی هەر کەسه کی هەر بکەت مالی دنیایی هەمی تشته ، وئەوه مروقی ب سەر هەمی کەسان دنیخت ، قاروونی خو دفن بلند کر ، وغوروورا وی ب مالی

وی ٹیکا هند ژ وی چیکر حقی د گوهان دا نہجت : ﴿ قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ﴾ قاروونی ل وان فہ گپرا : ئەفہ هوین چ دبیرن ؟ چاوا هوین من وفان بیخیران دئینہ ریژہ کی ؟ ئەف مال وسەلتەنەتا من هەمی هەمی ژ بەر وی زانین وشارەزایی یا من هەمی یین بو من هاتینە دان ، ئەز مروّفە کی هیژا و بەرکە تیمە ، خودی حەز ژ من دکەت لەوا وی ئەف مالە هەمی یە بی دایە من ، ئەگەر نہ بوچی وی ئەو نەددا کەسی دی ؟

و ئەفە یە ئەو غوروور یا زەنگینی ل نک خودانی خو پەیدا دکەت ، وە لی دکەت ئەو هزر دکەت عەقل وتینگە هشتن وزانین وهیژاتی یا وی ژ یا خەلکی پترە لەو مال وبو وی بی هاتی یە دان ، هەر وەکی وی نەزانی یە ئەف عەردی ئەو نوکە ل سەر ب ریّفە دچت و خو ل سەر مەزن دکەت ، د ناف زکی خو دا گەلە کین ژ وی ب هیژتر و مالداریتەر حەواندینە ، هەستی کین وان ژ وی وەکی یین فەقیران پیتی بووینە ، چو زیڕ د ناف کلۆخین وان دا نەبوون ، ورویفیکین وان ژ وی مەر مەری نەهاتبوونە دورستکرن : ﴿ أَوَلَمْ يَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنْ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْئَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴾

ئەری و ما قاروونی - و یین وەکی وی خو ب مال و حالی خو مەزن دکەن - نەزانیبوو کو خودی ژ مللەتین بەری وان ہندە کین ژ وان ب هیژتر و ب مالتر تی بر بوون ؟ کا بلا ئەو بەری خو بدەنە یین بەری خو دویمایە یا وان چ بوو ؟ و بلا ئەو باش بزانی کو ئەف تاوانبارە گەلەک ژ ہندی دکیمترن کو پساراً گونە هین وان ژ وان بیئە کرن ، خودی ب وان وتوانین وان بی زانیە ، و ئەو ل دویش زانییا خو ژ نشکە کی ف دی وان گرت و عەزاب دەت .

پشتی فی دان وستاندنی ئەوا د ناڤەرا قاروونی و ہندەک عەقلدارین مللەتی وی دا ہاتی یە کرن ، سوورەت دیمەنە کی دی ژ دیمەن دین دین و بەترانی یا قاروونی بو مە بەرچا ف دکەت : ﴿ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ ﴾ رۆژە کی قاروونی فی مال و مالداری یا خو نیشا مللەتی خو بدەت ، هەر وەکی وی ب فی کاری خو دقیا بەرسقا

وان که سان بدهت بین بهری هنگی شیرهت ل وی کری ، ئینا نهو ب ههمی خه ملا خو
 فه دهر که فته ناف ملله تی خو ، خولام ودویقه لانهک .. زیر وزینهت .. کللین
 خزینه بین خو .. تو داییزی پاشایه کی مهز نه دهر که فته به ناف بهنی و کوله بین خو !
 ومه خسه دا وی ب فی چه ندی نهو بوو نهو مهزنی یا خو و گه له کی یا مالی خو نیشا
 خه لکی بدهت ، ودهمی خه لکی گو ه ل فی دهر که فته وی بووی ، ههمی دهر که فته سهر
 لیقین جادا ، دا فی ناهنگا نه عهده تی ببین ، وچاقین خو ب دیتنا خه مل وخیزا قاروونی
 رو هن بکه ن :

﴿ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَلِيتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قُرُونُ إِنَّهُمْ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴾
 نهوین خه ملا ژینا دینای دقیت ، نهوین هندی دبین هندی چاقین وان
 قه تره دکه ن ، گو تن : خوزی نهو مال وخه مل ومه نصبی بو قاروونی هاتی به دان بو مه
 ژی هاتا دان ، هندی قاروونه وی پشک وباره کا مهزن ژ دینای هه به .

وبار وپشک وشه نص وئیغال ل نک وان بهس نه فه به : بارا ته ژ مالی دینای گه له ک
 بت ، ما نایژن : ته چه ند هه به تو هندی دئینی ؟! نه فه ته رازی یا عه بدین دینای به ،
 به لی عه بدین خودی ب ره نگه کی دی د مه سه لی دگه هن : ﴿ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا
 الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقِنَهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴾
 نهوین زانین ب شریعه تی خودی بو هاتی به دان وراستی یا تشستان زانی ، نهوین کویر
 بهری خو دده نه مه سه لی و ته بیس ته یسکوین سه رقه سه رقه چاقین وان نه ره فین گو ته
 بین دی : تیچوون بو هه وه بت ! ته قوا خودی بکه ن وگوهداری یا وی بکه ن ، خیرا
 خودی بو وی یی باوه ری ب وی وپیغه مبه ری وی ئینای ، وچاکی کرین ، چیتره ژ وی
 یا بو قاروونی هاتی به دان ، و ب تنی نهو گوهداری یا فی شیره تی دکه ت وکاری پی
 دکه ت یی جیهادا نه فسا خو کری ، و سه بر ل سهر گوهداری یا خودایی خو کیشای ،
 و خو ژ بی نه مری یا وی دایه پاش .

وهؤسا قاروون بؤ ملله تیّ خو بوو فتنه ، خه لک د دهر حه قای وی دا ب هه فرکی
 چوون ، هنده کان گوّت : خوزی بیّن وی ئه وی بیّ ب تالعه ، وهنده کان گوّت : نه
 خوزی بیّن وی ئه وی بیّ بهر ب هیلاکیّ فه دچت .. پاشی رۆژین داهاتی ، پاشه رۆژا نیریک
 دیار کر کانیّ خوزی بیّن وی نا نه خوزی بیّن وی :

﴿حَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ
 الْمُنتَصِرِينَ﴾ ﴿٢٠٠﴾ هؤسا ب ریزه کا کورت دویماهی یا قاروونی بؤ مه هاته دیار کرن ، ههر
 وه کی ئه ب بهر هندی ناکه فت هه ما ئه م ژ ریزه که کا کورت زیده تر ب وی فه خه رج
 بکهین ، قاروون ئه وی خو ل سهر عهردی بلند دکر رۆژه کیّ هند دیت عهر دل بن
 بی بیّن وی هاته که لاشتن وه نو نزم چوو ، نه بهس ئه وه قه سرا وی ژ ی ئه وا گه له ک
 که سان ده می ژ دویر فه ددیت خوزی رادهیلان و مرادا وان ئه بوو رۆژه کیّ ژ ناسف دا
 بیسن ، رۆژه کیّ وان هند دیت ل جهیّ خو نه مایه ، عهر دل بن هژیا وه وه داعویرا ، ههر
 وه کی رۆژه کیّ کهس لیّ نه هاتی وچووی ، کا قاروون ؟ کا قه سرا وی ؟ کا خزینه
 وکلیلیّ وی ؟ د ناقبه را چاف ویری یان دا هه می چوون ، ووی چو به ره فان نه بوون
 به ره فانی بیّ ژ وی بکهن ده میّ عه زابا خودیّ ب سهر دا هاتی ، وه ول بهر خودیّ بیّ
 ناسی نه بوو ده میّ عه زه با خو ب سهر دا ئینای .

وحالیّ ملله تیّ وی چ بوو . ئه وین دوھی د دهر حه قای وی دا ب هه فرکی چووین
 چ گوّت ؟

﴿وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَكَابُ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ
 يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيَكَانَهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ﴾ ﴿٢٠١﴾
 نه وین دوھی هیفی خواستی کو وه کی وی بن ئه فرۆ پشتی ئه وه غه زه ب ب چاف دیتی یا
 ب سهر قاروونی دا هاتی ، ب خه م وترس فه کو عه زاب ب سهر وان ژ ی دا بیّت
 گوّتین : هندی خودیّ به بیّ وی بقیّت ژ به نی بیّن خو ئه ورزقیّ وی بهر فره دکهت ،
 ویّ وی بقیّت ئه ورزقیّ وی بهر ته نگ دکهت ، وه گهر خودیّ منهت ل مه نه کر با دا

ئەو عەردى ب مە ژی فە وەكى قاروونى بەتە خواری ، ئەرى ما تە نەزانی یە کو کافر نە
د دنیایی دا ونە ل ناخرەتی ئیفلەحی نایین ؟

ویشتی سوورەتی دویمایە یا طوغيانا ب مالی ژى بۆ مە ناشکەر اکرى وەكى بەرى
نوکه دویمایە یا طوغيانا ب دەسه ل تدارى بۆ مە ناشکەر اکرى ، تەعقیبهك دا
مەسەلى و گۆت : ﴿ تِلْكَ الْأَمْثَالُ لِمَنْ يُرِيدُ أَنْ يَرْجُوَ غُلُوبًا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا
ع وَالْعِيقَابُ لِلْمُتَّقِينَ ﴾ مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ
عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴾ ئەو مالا هە یا ناخرەتی ئەوا شیرەتکاران بىرا
قاروونى ونەزانی مللەتی وى لى ئینایە فە ئەم دەینە وان یین خۆمەزنگرنا د عەردى دا
وخرابکارى نەفیت ، ودویمایە یا باش - کو بەحەشتە - بۆ وى یە بى خۆ ژ عەزابا خودى
دپاریژت وگۆهدارى یا وى دکەت ، و خۆ ژ حەرامى ددەتە پاش . وەهچى بى رۆژا
قیامەتی ب تەوحیدى وى کارى چاک فە بیئ یى خودى فەرمان پى کرى ، ئەوى
خیرە کا مەزن و پىتر ژ وى کارى وى کرى بۆ وى هەبە ، و ئەو خیر بەحەشت و خوشى یا
وى یا بەردەوامە ، وەهچى بى ب کارین خراب فە بیئ ، ئەوین خرابى کرى هەما جزای
کریارین وان دکرن بۆ وان دئیتە دان ، و چو زۆردارى ل وان ناییتە کرن .

﴿ إِنَّ الْأَذَى فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدِكَ إِلَىٰ مَعَادٍ ۚ قُلْ رَبِّيَ أَعْلَمُ مَن
جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَن هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴾ وَمَا كُنْتَ تَرْجُوا أَن يُلْقَىٰ إِلَيْكَ
الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۗ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهيرًا لِّلْكَافِرِينَ ۗ وَلَا يَصُدُّنكَ عَن
ءَايَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَ ۗ وَأَدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۗ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۗ
وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ ۗ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۗ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ ۗ لَهُ الْحُكْمُ
وَأِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴾ .

و د فان هەر چار نایەتین دویمایە بى دا گۆتن بۆ پیغەمبەرى - سلاف لى بن - دئیتە
ئاراستە کرن وری بۆ دئیتە ناشکەر اکرن :

﴿ إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدُكَ إِلَىٰ مَعَادٍ ﴾ ئەى موحه مەد ! ھىندى ئەو ھ
 ى قورئان بۆ تە ئىنايە خوارى ىبى تە چو دەست تىدا ھەبت ، وفەرمان ل تە كرى كو تو
 وى بگە ھىنى بە خەلكى وىبگىرى ىبى بى بگە ھى ، ئەو دى تە زفرىنتە وى جھى تو ڑى
 دەر كەفتى ، كو مە كە ھە ، فىجا تو ب خەم نە كە فە ، ﴿ قُلْ رَبِّىٓ أَعْلَمُ مَن جَاءَ بِأَهْدَىٰ وَمَنْ
 هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴾ وتو - ئەى موحه مەد - بىژە فان بو تپەر ىسان : خودا ى من
 ب وى كەسى زانترە ىبى ب ھىدايە تى ھاتى ، و ب وى ڑى زانترە ىبى د بەرزە بوونە كا
 ئاشكەرا دا ژ حەقى ىبى .

زانىن يا وى بە ، و حىبب ل سەر وى بە ، ويا تە ب تى گە ھاندنە .

﴿ وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَن يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۗ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا
 لِّلْكَافِرِينَ ﴾ وتە - ئەى موحه مەد - ھىقى يا ھاتنە خوارا قورئانى بۆ خو نەد كر ، بەلى
 خودى رەحم ب تە بر و ئەو بۆ تە ئىنا خوارى ، فىجا تو شو كرا خودى سەرا قەنجى ىبى
 وى بگە ، وتو بۆ خەلكى سەردا چو وى بو تپەر ىس نە بە پشنتە فان .

﴿ وَلَا يَصُدُّنكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَ ۗ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۗ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
 الْمُشْرِكِينَ ﴾ وبلا ئەف بو تپەر ىسە تە ژ گە ھاندن و بە لافكرنا ئايەت و دە لىل ىن
 خودا ىبى تە پاشقە لى نە دەن ، پشنتى كو وى ئەو بۆ تە ئىنايە خوارى ، وتو پە ياما
 خودا ىبى خو بگە ھىنە ، وتو د چو تشتان دا ژ بو تپەر ىسان نە بە .

﴿ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۗ ﴾ وتو د گە ل پەرستنا خودى پەرستنا
 كەسى دى نە كە ، چونكى ئەو ب تى ى بە خودا ىبى ب حەق ، پەرستن و گو ھدان و فىانا تە
 بلا بۆ خودى ب تى بت ئەو ھ خودا ىبى ب راستى و دورستى .

﴿ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ ۗ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴾ خودا ىبى ب حەق ئەو ھ ،
 چونكى ھە جھى وى تى نە بت ھەر تشنتە كى دى ىبى ھەى نامىنت ، و ئەو ى ھەر بىنت
 ئەو ھ خودا ىبى دورست ، و حو كمدارى يا وى بە و دق ىت يا وى بت ، و ھو ىن پشنتى مرنى

بۆ حسيب و جزادانى دى زقرنه نك وى ، ودى كهفته بهر حوكمى وى ، وههوه چو جه
نابن هوين زى برهفتى !

ونهف نايهته - وهكى ناشكهر ا - ههبوونا سالوخهتى (وهجهى) بۆ خودى بنهجه
دكته ، وهجهه كى بابتهتى كه مال ومهزنى يا وى بت ﴿ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْبَصِيرُ ﴾ .